

Stockholm stads strategi för fritidsbåtlivet

Framställan från idrottsnämnden

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Stockholm stads strategi för fritidsbåtlivet, enligt bilaga 2 till utlåtandet, godkänns.
2. Idrottsnämnden ska samordna arbetet med att implementera och genomföra strategin.
3. I strategin angivna nämnder och bolag ska medverka i genomförandet av strategin.
4. Följande styrdokument upphör därmed att gälla: *Stadens policy för Stockholms fritidsbåtliv* (dnr 328-2013/1628).

Föredragande borgarrådet Karin Ernlund anför följande.

Ärendet

Idrottsnämnden fick i budget 2021 uppdraget att ta fram en strategi för fritidsbåtlivet. Strategin vilar på ett antal övergripande mål för fritidsbåtsverksamheten i staden vilka innebär att skapa förutsättningar för fler småbåtshamnar, gästhamnar och daghamnar. Strategin syftar dessutom till att verka för långsiktighet för båtklubbarna vad gäller ekonomi och arrenden, använda uppläggningsmarken mer effektivt samt att tillsammans med båtklubbarna utveckla ett miljömässigt och hållbart fritidsbåtliv.

Syftet med att ta fram en strategi är att klargöra stadens mål med fritidsbåtlivet och bidra till att fritidsbåtlivet finns med i utvecklingen av staden på ett hållbart och miljöanpassat sätt.

Strategin ska vara ett stöd i den långsiktiga planeringen för stadens nämnder och bolag vars uppdrag på olika sätt kan påverka förutsättningarna för båtlivet.

Beredning

Ärendet har initierats av idrottsnämnden och remitterats till stadsledningskontoret, exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, Bromma stadsdelsnämnd, Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd, Farsta stadsdelsnämnd, Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd, Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd, Kungsholmens stadsdelsnämnd, Norrmalms stadsdelsnämnd, Skarpnäcks stadsdelsnämnd, Skärholmens stadsdelsnämnd, Södermalms stadsdelsnämnd, Östermalms stadsdelsnämnd, Stockholms Hamn AB, Stockholm Vatten och Avfall AB, Region Stockholm, RF-SISU Stockholm, Saltsjön-Mälarens Båtförbund, Stockholms Kanotförbund, Sweboat och Svenska Båtunionen. RF-SISU Stockholm, Stockholms Kanotförbund och Sweboat har inte inkommit med svar. Trafikkontoret har svarat med ett kontorsyttrande.

Stadsledningskontoret ställer sig positivt till förslaget som ger en god bild av Stockholms fritidsbåtliv, presenterar ett helhetsgrepp och föreslår konstruktiva åtgärder.

Exploateringsnämnden ser positivt på strategin men saknar information om synen på en framtida utveckling av ekonomin i arrendeupplåtelse.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden anser att det är bra att staden tar ett samlat grepp om de faktorer som berör fritidsbåtlivet samt den påverkan på stadens miljö som fritidsbåtsverksamheten har.

Stadsbyggnadsnämnden ser fram emot fortsatt samverkan där nya småbåtshamnar samspelar med den långsiktiga stadsutvecklingspotentialen.

Trafikkontoret välkomnar en strategi som klargör fritidsbåtlivets plats i Stockholms framtida stadsutveckling.

Bromma stadsdelsnämnd är i grunden positiv till förslaget om en strategi för båtlivet i Stockholm men beklagar att förvaltningen inte haft möjlighet att ingå i referensgruppen.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd välkomnar strategins åtgärder som strävar mot att uppnå god ekologisk och kemisk status.

Farsta stadsdelsnämnd anser att mål och åtgärder sammantaget är relevanta och föreslår att ansvaret för samverkan med alla stadens båtklubbar flyttas till en nämnd.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd är positiv till de åtgärder som omfattar förvaltningens uppdrag och område.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd anser att det är särskilt viktigt att tillgängliggöra stadens stränder och sjöar i en tät storstadsmiljö som Stockholm.

Kungsholmens stadsdelsnämnd anser att strategin kan bidra till en effektiv samverkan mellan berörda förvaltningar i fritidsbåtfrågor.

Norrmalms stadsdelsnämnd lyfter vikten av att båtlivets intressen beaktas i stadsplaneringsprocessen i den växande staden.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd har inga befintliga hamnanläggningar eller båtklubbar och har därför inga synpunkter på förslaget.

Skärholmens stadsdelsnämnd anser att det är av vikt att de föreslagna åtgärderna som syftar till att främja och utveckla fritidsbåtlivet beaktar viktiga rekreationsstråk och noga inkluderar trygghets- och tillgänglighetsperspektiven för att garantera att en bredd av grupper besöker och levandegör strandlinjen.

Södermalms stadsdelsnämnd framför vikten av tillgängliga parkytor för en bredare användning hos en växande befolkning.

Östermalms stadsdelsnämnd ser positivt på att i större grad använda båtuppläggningsmark för andra aktiviteter under sommarmånaderna. *Stockholms Hamn AB* önskar en större samordning inom staden kring skrotning av båtar och olovligt förtöjda båtar.

Stockholm Vatten och Avfall AB instämmer med förslagen till åtgärder beträffande att utveckla ett miljömässigt och hållbart fritidsbåtliv.

Region Stockholms tillväxt- och regionplanenämnd ser positivt på strategin men anser att det regionala och mellankommunala perspektivet kan utvecklas och förtydligas.

Saltsjön-Mälarens Båtförbund konstaterar att förslaget i sin helhet är ambitiöst utfört och lämnar förslag på ett antal åtgärder att komplettera strategin med.

Svenska Båtunionen ställer sig bakom Saltsjön-Mälarens Båtförbunds remissvar.

Mina synpunkter

Stockholm är en stad omgiven av vatten och vattnet tillför staden stora värden. Få storstäder kan mäta sig med Stockholms vattennära läge och möjlighet att erbjuda bad och båtliv mitt i staden. Dessa unika kvalitéer ska värnas och i den växande staden behöver båtlivets intressen beaktas. Båtar i alla dess former är en självklar del av stadsbilden och Stockholms aktiva båtliv skapar tillsammans med folklivet en attraktiv och levande stad. Många vill uppleva Stockholm från vattnet och denna strategi kommer att utgöra ett värdefullt tillskott för att förbättra den möjligheten, bland annat genom att skapa bättre förutsättningar för uthyrningsverksamhet och båtpooler.

Stockholm är ett attraktivt besöksmål för såväl fritidsbåtar från hela landet, men även från våra grannländer. Båtlivet är viktigt för stadens besöksnäring och det behöver vara enkelt att ta båten till Stockholm. Ett av de övergripande

målen i strategin är att skapa förutsättningar för fler småbåtshamnar, gästhamnar och daghamnar vilket kommer att ge bättre förutsättningar för båtturen. Det är även viktigt att det finns ändamålsenliga faciliteter i anslutning till gästhamnarna för att båtarna ska kunna ha en värdig vistelse i Stockholm.

Tillsammans med båtclubbarna ska staden utveckla ett miljömässigt och hållbart fritidsbåtliv. Stockholm ska vara världsledande i förverkligandet av Parisavtalets målsättningar och ett hållbart båtliv är en del i det arbetet. Det ska vara lätt att göra rätt och båtägare ska ha de bästa möjliga förutsättningarna för att vara miljömässigt hållbara. Miljövänlig teknik för motordrivna båtar ska beaktas och i dialog med branschen ska staden öka tillgången till alternativa och fossilfria bränslen. Staden ska följa utvecklingen av eldrivna fritidsbåtar och bygga ut laddinfrastrukturen till sjöss.

Utifrån remissvaren har ett antal förändringar gjorts i strategin. Både mindre förändringar i form av tillägg av text, förtydliganden och korrigeringar, men också ett antal större förändringar i form av nya åtgärder. En beskrivning av de nya åtgärderna följer.

Fyra åtgärder har lagts till utifrån Saltsjön-Mälarens Båtförbunds remissvar. Åtgärderna syftar till att främja ett miljömässigt hållbart båtliv och att underlätta för båtägare och båtarna. Åtgärderna är följande: "Undersöka möjligheten till samarbete med båtclubbar och varvsföreningar för att fler ska få tillgång till sjösättningsramper", "Underlätta för fler aktörer som vill etablera utyringsverksamhet av mindre fritidsbåtar", "Föra dialog med branschen i syfte att öka tillgången till alternativa och fossilfria bränslen" och "Aktivt medverka till att toaletter kan uppföras på platser där fritidsbåtar uppehåller sig".

Åtgärden "Överför ansvaret för avtal med samtliga båtclubbar i staden till idrottsnämnden" har lagts till efter förslag från Farstas stadsdelsnämnd som i sitt tjänsteutlåtande lyfte problematiken med att det är olika nämnder i staden som ansvarar för avtalen.

Norrmalms stadsdelsnämnd lyfte i sitt tjänsteutlåtande vikten av att båtlivet intressen finns med i stadsplaneringsprocessen för att positivt bidra till den växande staden, utifrån det har åtgärden "Beakta båtlivets intressen i stadsplaneringsprocessen" lagts till.

Stockholms Hamn AB lyfte i sitt remissvar att skrotning av båtar som ligger otillåtet eller är övergivna, samt skrotning av motorer innebär stora kostnader för staden och önskar en större samordning inom staden. Med anledning av det har åtgärden "Öka samordningen inom staden i frågor som rör skrotning av båtar och olovligt förtöjda båtar" lagts till.

Åtgärden ”Stärka den regionala och mellankommunala samordningen och samverkan inom frågor som rör båtlivet” har lagts till efter förslag från Region Stockholm som i sitt remissvar lyfter vikten av en bred samverkan i frågor som rör båtlivet.

Åtgärden ”Ta fram en långsiktig plan för sanering av båtuppläggningsmark i centrala och attraktiva områden i enlighet med det ansvar för förorenade områden som följer av miljöbalken.” har ändrats till ”Ta fram en långsiktig plan för sanering av båtuppläggningsmark varifrån det finns risk för spridning av miljögifter över tid i enlighet med det ansvar för förorenade områden som följer av miljöbalken” efter önskemål från miljö- och hälsoskydds nämnden.

Åtgärden ”Göra en översyn av tillfartsvägar och parkeringsplatser vid båt-områden” har kompletterats och lyder istället ”Göra en översyn av tillfartsvägar och parkeringsplatser vid båtområden och vid behov göra planförändringar” i enlighet med vad som framförs i Hägersten-Älvsjös stadsdelsnämnds remissvar.

Åtgärd 9 har förtydligats till ”Göra en översyn av båtuppläggning på parkmark utifrån en helhetsbild av markanvändningen och vid behov ändra detaljplanerna, samt utreda planbeställare och finansiär för arbetet” efter remissvar från exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden.

Övriga förändringar, som främst rör tillägg i text och förtydliganden, framgår av bilaga 3 till utlåtandet.

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Stockholm stads strategi för fritidsbåtlivet
3. Stockholm stads strategi för fritidsbåtlivet, med spårade ändringar jämfört med remissversion

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Särskilt uttalande gjordes av borgarråden Jan Valeskog, Emilia Bjuggren och Kadir Kasirga (alla S) och borgarrådet Clara Lindblom (V) enligt följande.

Stockholm är byggt på öar i mötet mellan Östersjön och Mälaren. Båtlivet har därför i århundraden präglat Stockholm. Det strategiska läget har historiskt varit en grund för Stockholms ekonomiska utveckling och det var med båt man tog sig mellan malmarna. Även om båtlivet har förändrats är läget vid vattnet fortfarande av stort värde för sta-

den och stockholmarna. Våra vatten trafikeras av alltifrån kryssningsfartyg och gods-fartyg till fritidsbåtar, bastuflostrar och kajaker. Längs vattnen har vi några av våra viktigaste rekreativstråk med långa sammanhängande strandpromenader. På sommaren fylls stränder, klippor och bryggor med badande stockholmare och besökare.

Det är viktigt att staden tar tillvara och utvecklar tillgången till Stockholms unika vattenkontakt. Vi välkomnar därför förslaget till strategi för fritidsbåtlivet.

I strategin kan vi läsa att fritidsbåtarna uppskattas som en del av stadsbilden även för dem som inte har en båt. Det står också att fritidsbåtlivet skapar fina mötesplatser och aktiviteter i vattenrummet och längs med stränderna. Vi delar delvis denna bild, men menar att mer kan göras för att tillgängliggöra både båtliv och bryggor för stockholmarna. Relativt få stockholmare har trots allt tillgång till en egen båt.

Idag är småbåtshamnar i många fall otillgängliga för allmänheten, samtidigt som de tar värdefulla platser i anspråk. Bryggor spärras inte sällan av med gallergrindar, stängsel och taggtråd. För den majoritet av stockholmarna som inte äger någon båt är värdet av sådana bryggor begränsat. Vi vill därför se en skärpning av strategins åtgärd om att föra dialog med berörda båtklubbar om hur båtömråden kan öppnas upp för att öka tillgängligheten till attraktiva strand- och parkområden. Det kan handla om att öppna upp bryggor för allmänheten, att öppna upp låsta grönytor eller att öppna upp klubbstugor för caféer. Att äga en båt bör inte vara en exklusiv biljett för att få vistas på vissa av stadens ytor.

Utvecklingen med båtpooler är i det här avseendet glädjande. Att kunna hyra olika sorters båtar, alltifrån några timmar till veckovis, är en utveckling som kan möjliggöra för fler att ta del av fritidsbåtlivet utan att själv äga en båt.

Vi välkomnar det övergripande målet om att skapa förutsättningar för fler småbåtshamnar, gästhamnar och daghamnar. Det är positivt och viktigt att många båtbyggdriftas av föreningar som håller kostnader nere och möjliggör för fler oavsett ekonomi att kunna ha båt.

Det är dock viktigt att nya hamnar inrättas på ändamålsenliga platser. Utgångspunkten måste vara att öka stockholmarnas tillgång till vattennära rekreation. Ibland kan det handla om att anlägga en ny badplats, att utveckla ett vattennära parkområde eller att anlägga en ny småbåtshamn. Nya hamnar ska anläggas på platser och sätt som öppnar upp snarare än hindrar vattennära rekreation för stockholmarna. Att bara ha som mål att öka antalet hamnar kan vara ett alltför trubbigt mål. På varje ny plats måste olika värden vägas mot varandra.

För att öppna upp befintliga båtuppläggningsplatser och båthamnar behöver mark saneras. Stockholms stad har enligt länsstyrelsen 48 förorenade områden med den högsta riskklassen som innebär störst risk för människors hälsa och miljö. En stor del av dessa är båtuppläggningsplatser (30 av 48 områden). De allra giftigaste platserna i staden är alltså oftast båtuppläggningsplatser. Staden måste ta fram en tidplan och finansieringsplan för sanering av dessa.

I strategin saknas det också resonemang om hur nya fritidsbåtshamnar och båtuppläggningsplatser ska tillskapas utan att marken och sedimenten blir förorenade. Det måste ställas krav på verksamheten och på de båtar som flyttas dit.

Användningen av giftiga båtbottnfärger måste minska. Under förra mandatperioden inleddes ett viktigt arbete med tillsyn av båtklubbar med inriktning på minskad användning av skadliga båtbottnfärger. Majoriteten har dock tagit bort finansieringen för detta arbete. Vi menar att arbetet behöver fortsätta och att miljö- och hälsoskyddsnämnden ska vara pådrivande för att fasa ut skadliga båtbottnfärger, något som också måste ske på nationell nivå och i samverkan med branschen. Stockholms stad bör också främja tillkomsten av fler båtbottnvättar.

Miljöförvaltningen har sedan år 2016 drivit ett projekt där metallhalter på båtskroven mättes. Projektet avvecklades tyvärr år 2020. Under projektet framkom att mätningarna utgjorde ett mycket bra stöd för båtklubbarna, både för att bibehålla engagemang hos sina medlemmar och för att kunna prioritera vilka båtskrov som behövde saneras först. Staden behöver bedriva ett förebyggande arbete med båtklubbarna utifrån lärdomarna från projektet.

Slutligen vill vi framföra att strategin behöver ha ett start- och slutdatum, precis som stadens andra strategier och handlingsplaner. Datumsatta strategier är viktiga för ansvarsutkrävandet och utgör en naturlig tidpunkt då det övergripande arbetet med strategin utvärderas. Ett slutdatum kan även sätta press på styrande majoriteter att agera i frågorna. Detta saknas i strategin för fritidsbåtlivet och riskerar alltså att försvåra uppföljningen av målen i den.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Stockholm stads strategi för fritidsbåtlivet, enligt bilaga 2 till utlåtandet, godkänns.
2. Idrottsnämnden ska samordna arbetet med att implementera och genomföra strategin.
3. I strategin angivna nämnder och bolag ska medverka i genomförandet av strategin.
4. Följande styrdokument upphör därmed att gälla: *Stadens policy för Stockholms fritidsbåtliv* (dnr 328-2013/1628).

Stockholm den 24 augusti 2022

På kommunstyrelsens vägnar:
ANNA KÖNIG JERLMYR

Karin Ernlund

Hans Altsjö

Särskilt uttalande gjordes av Karin Wanngård, Jan Valeskog, Emilia Bjuggeren och Kadir Kasirga (alla S) och Clara Lindblom och Rashid Mohammed (båda V) med hänvisning till Socialdemokraternas och Vänsterpartiets gemensamma särskilda uttalande i borgarrådsberedningen.

Ersättaryttrande gjordes av Lisa Palm (Fi) med hänvisning till Socialdemokraternas och Vänsterpartiets gemensamma särskilda uttalande i borgarrådsberedningen.

Remissammanställning

Ärendet

Syftet med att ta fram en strategi är att klargöra stadens mål med fritidsbåtlivet och bidra till att fritidsbåtlivet finns med i utvecklingen av staden på ett hållbart och miljöanpassat sätt. Strategin ska vara ett stöd i den långsiktiga planeringen för nämnder och styrelser vars uppdrag på olika sätt kan påverka förutsättningarna för båtlivet.

Förslaget till strategi innehåller ett antal övergripande mål för fritidsbåtsverksamheten:

- Skapa förutsättningar för fler småbåtshamnar, gästhamnar och daghamnar samt verka för långsiktighet för båtklubbar vad gäller ekonomi och arrenden.
- Använda uppläggningsmarken mer effektivt.
- Tillsammans med båtclubbarna utveckla ett miljömässigt och hållbart fritidsbåtliv.

I egenskap av upplåtare av mark- och vattenområden som båtclubbarna arrenderar, samverkar idrottsförvaltningen med enskilda båtclubbar. Utgångspunkten är att båtlivet vid sidan av att betala för marken över tid även ska finansiera kostnader för utbyte av pontoner, underhåll och andra kostnader kopplat till verksamheten.

Staden har genom idrottsförvaltningen kontinuerlig samverkan med fritidsbåtlivet genom Båtrådet som består av representanter för Saltsjö-Mälarens Båtförbund och tjänstemän på idrottsförvaltningen.

Idrottsförvaltningen samarbetar internt i staden med förvaltningar vars uppdrag påverkar fritidsbåtlivet. I arbetet med strategin har kontaktpersoner från flera förvaltningar varit involverade.

När idrottsförvaltningen genomförde inventeringen av bryggor och båtmark 2019 skedde det i samarbete med berörda förvaltningar. Under inventeringen blev det uppenbart att ansvarsfördelningen inom staden behöver bli tydligare i fritidsbåtsfrågorna. Därför har samtliga föreslagna åtgärder i strategin en huvudansvarig förvaltning.

I strategin ges förslag till ett antal åtgärder där olika nämnder är huvudansvariga för genomförandet i samarbete med övriga berörda nämnder. En del åtgärder kan innebära merkostnader. Det är viktigt att ta hänsyn till gällande avtal med respektive båtclubb/avtalspart när åtgärder föreslås.

Idrottsnämnden

Idrottsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 22 februari 2022 följande.

1. Idrottsnämnden godkänner förslaget till strategi för fritidsbåtlivet.
2. Idrottsnämnden beslutar att överlämna strategin till kommunfullmäktige för fastställande samt för fortsatt beredning.

Idrottsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 8 februari 2022 har i huvudsak följande lydelse.

Båtar och båtsport är en viktig del av många stockholmares vardagsliv. Det är värdefullt som fritidsaktivitet, för rekreation, natur-upplevelser och även för gemenskap i klubbarna. Men båtlivet är också en betydelsefull del av stadsbilden som uppskattas även av många som inte har en båt. Strategin ska bidra till en effektiv sam-verkan mellan berörda förvaltningar i fritidsbåtfrågor. Genom att se till att båtlivets intressen finns med i stadsplaneringsprocessen och i tidiga planeringsskeden kan fritidsbåtlivet positivt bidra till den växande staden och fler stockholmare få tillgång till båtplatser där det byggs nya bostäder.

Strategin bygger på ett antal mål som utgör prioriterade områden för stadens arbete med fritidsbåtsverksamheten. Till målen kopplas åtgärder med en huvudansvarig förvaltning.

Mål - Skapa förutsättningar för fler småbåtshamnar, gästhamnar och daghamnar samt verka för långsiktighet för båtklubbar vad gäller ekonomi och arrenden

Förslag till åtgärder:

- Ta fram en långsiktig planering för utbyggnaden av fler brygg-platser, daghamnar och småbåtshamnar.
- Göra en översyn av tillfartsvägar och parkeringsplatser vid båtområden.
- Ta fram förslag till möjliga platser för fler gästhamnar och enklare bryggplatser.

Mål - Använda uppläggningsmarken mer effektivt

Förslag till åtgärder:

- Föra dialog med de stora varvsföreningarna om hur uppläggningsområden kan utvecklas för en effektivare båtförvaring.
- Göra en översyn av båtuppläggning på parkmark och ändra detaljplanerna så att dessa överensstämmer med markanvändningen.
- Föra dialog med berörda båtklubbar om hur båtområden kan öppnas upp för att öka tillgängligheten till attraktiva strand- och parkområden.
- Föra dialog med båtklubbar och varvsföreningar om vilka områden som lämpar sig för alternativ användning sommartid.
- Föreslå platser eller modeller som gör det möjligt för fler aktörer att etablera båtpooler.

Mål - Tillsammans med båtklubbarna utveckla ett miljömässigt och hållbart fritidsbåtliv

Förslag till åtgärder:

- Följa upp utfasningen av biocider på båtar med hemmahamn i Mälaren.
- Ta fram en långsiktig plan för sanering av båtuppläggningsmark i centrala och andra attraktiva områden i enlighet med det an-svar för förorenade områden som följer av miljöbalken.
- Kartlägga vilka småbåtshamnar som ligger i känsliga områden och ge förslag till åtgärder.
- Utredda behovet av ytterligare båtvättar i Stockholms vatten.
- Följa utvecklingen av eldrivna fritidsbåtar och utreda behovet av laddningsstationer, särskilt kopplat till framtida båtpooler.
- Planera för ytterligare minst två toatömningsstationer samt skapa tydlighet i vem som ansvarar för att stationerna är i drift.
- Underlätta skrotning av båtar och motorer genom att samverka inom staden samt med regionala och nationella myndigheter.

Beredning

Ärendet har initierats av idrottsnämnden och remitterats till stadsledningskontoret, exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, Bromma stadsdelsnämnd, Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd, Farsta stadsdelsnämnd, Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd, Kungsholmens stadsdelsnämnd, Norrmalms stadsdelsnämnd, Skarpnäcks stadsdelsnämnd, Skärholmens stadsdelsnämnd, Södermalms stadsdelsnämnd, Östermalms stadsdelsnämnd, Stockholms Hamn AB, Stockholm Vatten och Avfall AB, , Region Stockholm, RF-SISU Stockholm, Saltsjön-Mälarens Båtförbund, Stockholms Kanotförbund, Sweboat och Svenska Båtunionen. RF-SISU Stockholm, Stockholms Kanotförbund och Sweboat har inte inkommit med svar. Trafikkontoret har svarat med ett kontorsyttrande.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 31 maj 2022 har i huvudsak följande lydelse.

Av kommunfullmäktiges budget för 2022 följer att idrottsnämnden ska främja småbåtslivet genom att arbeta strategiskt med båtlivsfrågor samt stödja i arbetet med att skapa förutsättningar för fler småbåtshamnar, gästhamnar och daghamnar.

Stadsledningskontoret ställer sig positiv till förslaget som ger en god bild av Stockholms fritidsbåtliv, presenterar ett helhetsgrepp och föreslår konstruktiva åtgärder.

Kontoret kan även konstatera att stadens remissinstanser i stort välkomnar förslaget och lämnar en del konkreta synpunkter som kan tas om hand i det fortsatta arbetet.

Stadsledningskontoret anser att frågan om att ha en långsiktig planering för båtplatser är viktig och instämmer med stadsbyggnadsnämnden i att det är klokt att låta resultatet av detta bli vägledande i arbetet med *Åtgärd 5* som handlar om att se till att markanvändningen är ändamålsenligt reglerad.

Stadsledningskontoret ställer sig positiv till förslaget att på olika sätt tillgängliggöra marken som tjänar som båtuppläggingsmark vintertid under sommaren för stockholmarna men eftersom sådan mark kan vara förorenad är det, som miljö- och hälsoskyddsnämnden påpekar, viktigt att ta med sådana frågor i bedömningen.

Angående *Åtgärd 10* att ta fram en plan för sanering av båtuppläggingsmark där exploateringsnämnden har getts huvudansvaret har nämnden framfört att detta endast bör falla på dem i sådana fall marken ska utvecklas och att det i andra fall bör vila på idrottsnämnden i egenskap av avtalspart med båtklubbarna. Stadsledningskontoret vill påpeka att denna fråga behöver ta sin utgångspunkt i de ansvarsförhållanden som gäller enligt miljöbalken och när det kommer till att föra dialog med båtklubbarna är idrottsnämnden en naturlig part och företrädare för staden men att exploateringsnämnden alltså är den nämnd som företräder markägarens ansvar och därmed behöver vara delaktig. Exploateringsnämnden innehar också kompetensen i frågor om mark och behöver därmed fullt ut stötta idrottsnämnden.

Avseende kopplingen till andra relevanta styrdokument bör denna lista kompletteras med *Kajstrategi för Stockholms stad*.

Stadsledningskontoret noterar vidare att *Åtgärd 1* i strategin och bilaga 1 till strategin skiljer sig något åt i sin ordalydelse men förutsätter att det är formuleringen i strategin som avses gälla.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att Stockholm stads strategi för fritidsbåtlivet, i enlighet med bilaga 1 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande, godkänns, att nämnderna ska medverka i genomförandet av Stockholm stads strategi för fritidsbåtlivet, bilaga 1, att Stockholms Stadshus AB uppmanas att för egen del godkänna, samt ge stadens alla bolagsstyrelser i uppdrag att godkänna och medverka i genomförandet av Stockholm stads strategi för fritidsbåtlivet, bilaga 1 samt att *Stadens policy för Stockholms fritidsbåtliv* (dnr 328-2013/1628) upphör att gälla.

Exploateringsnämnden

Exploateringsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 12 maj 2022 att godkänna förvaltningens redovisning som svar på remissen.

Särskilt uttalande gjordes av Johan Nilsson m.fl. (M), Peter Backlund (L), Hampus Rubaszkin (MP) och Susanne Wicklund (C), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av Emilia Bjuggren m.fl. (S) och Clara Lindblom m.fl. (V), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av Anders Edin (SD), *bilaga 1*.

Ersätтарыtrande gjordes av Maurice Forslund (KD) som instämde i särskilt uttalande från Johan Nilsson m.fl. (M), Peter Backlund (L), Hampus Rubaszkin (MP) och Susanne Wicklund (C).

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande daterat den 25 april 2022 har i huvudsak följande lydelse.

Kontoret ser positivt på strategin, som har framtagits som ett medel att behålla och utveckla fritidsbåtlivet i Stockholm men har följande synpunkter. Det ansvar som enligt Åtgärdsplanens punkt 1 och 3 har ålagts exploateringsnämnden bör kunna accepteras, dock är genomförandetiden för punkt 3 väl kort. Huvudansvaret för punkt 10 kan tas av nämnden i de fall det finns planer på framtida ändrad markanvändning. I övriga fall bör Idrottsnämnden, som har avtalsförhållande med och därmed ekonomiskt ansvar gentemot de enskilda båtklubbarna, ha huvudansvaret.

Kontoret saknar information i strategin om hur idrottsnämnden ser på framtida utveckling av ekonomin i arrendeupplåtelseerna till båtklubbar och varvsföreningar.

Exploateringskontoret föreslår att exploateringsnämnden godkänner detta tjänsteutlåtande som svar på remissen samt förklarar ärendet omedelbart justerat.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 17 maj 2022 att godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Särskilt uttalande gjordes av Felix Antman Debels m.fl. (S) och Deniz Butros m.fl. (V), *bilaga 1*.

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 19 april 2022 har i huvudsak följande lydelse.

Båtar och båtsport är en viktig del av många stockholmares vardagsliv. Det är värdefullt som fritidsaktivitet, för rekreation, naturupplevelser, transport och för gemenskap i båtklubbarna. Båtlivet är också en betydelsefull del av stadsbilden som uppskattas även av många som inte har egen båt.

Staden vill fortsätta värna om fritidsbåtlivet. Strategin för fritidsbåtlivet är tänkt att vara ett stöd i den långsiktiga planeringen för nämnder och styrelser vars uppdrag på olika sätt kan påverka förutsättningarna för båtlivet. I strategin ges förslag till ett antal åtgärder där olika nämnder är huvudansvariga för genomförandet i samarbete med övriga berörda nämnder. Miljö- och hälsoskyddsnämnden berörs av nio av sammantaget 15 åtgärdsförslag.

Referenspersoner på miljöförvaltningen har varit delaktiga i framtagandet av strategin och under arbetets gång haft möjlighet att lämna synpunkter.

Övergripande synpunkter på strategin

Det är bra att staden tar ett samlat grepp om de faktorer som berör fritidsbåtlivet samt den påverkan på stadens miljö som fritidsbåtsverksamheten har. Strategin presenterar bra slutsatser, föreslår många bra åtgärder och är ett steg i rätt riktning för att förtydliga ansvarsområden och gränsdragningar mellan stadens nämnder och bolag gällande fritidsbåtlivet i Stockholm.

Miljöförvaltningen instämmer i att samverkan mellan nämnderna och bolagen är viktig för båtlevets utveckling i Stockholm. Det har i framtagandet till strategin framkommit att det finns behov av att förtydliga gränsdragningarna mellan stadens nämnder. Strategin är därför tänkt att tydligt peka på ansvarig nämnd eller bolag vars uppdrag på olika sätt kan påverka förutsättningarna för båtlivet. Idrottsnämndens ansvarsområden går att utläsa i strategin, men det saknas en tydlig redovisning av andra berörda nämnders ansvarsområden kopplat till fritidsbåtsverksamheten. Strategin bör innehålla beskrivningar av alla berörda nämnders och bolags ansvarsområden likt den som görs för idrottsnämndens. Detta för att tydliggöra fördelningen av ansvarsområden som inte omfattas av de särskilda åtgärder som föreslås i strategin, samt för att synliggöra kopplingar och möjliga samarbetsområden.

Intresset för båtliv ökar i Stockholm och det finns ett behov av utökat antal båtplatser för fritidsbåtar i staden. I strategin framhålls yteffektivare lösningar för att kunna uppfylla detta behov. Förvaltningen instämmer och vill betona vikten av detta. Yteffektiva lösningar för både sommar och vinterförvaring är en förutsättning för att kunna uppfylla efterfrågan på fler båtplatser, och kan samtidigt möjliggöra att en del mark som idag används för båtuppläggning kan användas till annat. Det är också önskvärt att båtuppläggningsplatser i större utsträckning öppnas upp under sommarhalvåret då de inte används för båtuppläggning för att tillgängliggöra mer markyta till andra ändamål, som till exempel rekreation för alla stockholmare. Dock finns, som framgår av strategin, vissa juridiska och miljömässiga aspekter att ta hänsyn till som är kopplade till avtalen med båtklubbarna samt hur förorenad marken är på platsen.

Huvuddelen av de föreslagna åtgärderna är planerade att vara utförda vid utgången av 2023, det vill säga i slutet av nästa år. För att klara den föreslagna tidsplanen är det viktigt att betona att åtgärdsarbetet kommer igång så fort som möjligt.

Avsnitts- och åtgärdsspecifika synpunkter

Plats för fler småbåtshamnar, gästhamnar och daghamnar

Under målet ”Plats för fler småbåtshamnar, gästhamnar och daghamnar” framhålls att det finns ett stort och växande behov av fler hamnar och bryggplatser för fritidsbåtar i Stockholm. Här bör det också tydligt framgå att flera stränder inom staden omfattas av strandskydd och naturreservat vilket innebär restriktioner för till exempel uppförande av nya byggnader och anläggningar, på land och i vatten.

Båtuppläggning på rätt plats

Under målet ”Båtuppläggning på rätt plats” föreslås åtgärder som ska verka för att detaljplanerna som berör båtuppläggningsplatser ska stämma överens med markanvändningen samt att båtområden i större grad öppnas upp för att öka tillgängligheten till attraktiva strand- och parkområden. Detta är bra men förvaltningen anser att det tydligare behöver framkomma att det är viktigt att beakta konsekvenserna av huvudverksamheten som bedrivs på området. Ett flertal giftiga ämnen, till exempel tributyltenn (TBT), arsenik, bly och kadmium, förekommer ofta i förhöjda halter på båtuppläggningsplatser och utgör en risk i de fall marken är tänkt att användas för andra ändamål. Det är alltså viktigt att betona att hänsyn måste tas till markens föroreningsnivå när ny typ av användning planeras på områdena.

Aktiviteter på båtuppläggningsmark under sommaren

Under målet ”Aktiviteter på båtuppläggningsmark under sommaren” föreslås att staden ska verka för utökad alternativ användning av båtområdena sommartid. Enligt samma resonemang som förs i stycket ovan vill förvaltningen betona att hänsyn måste tas till föroreningsituationen på platsen om båtuppläggningsplatser under sommarmånaderna ska öppnas upp i större grad och användas till andra ändamål eftersom exponeringsförutsättningarna för skadliga ämnen då kan ändras.

Minska spridningen av miljögifter och mikroplaster

Under målet om att ”Minska spridningen av miljögifter och mikroplaster” saknas det ett resonemang om hur det ska undvikas att marken och sedimenten vid nya fritids-

båtshamnar och båtupställningsplatser blir förorenade. Det är viktigt att krav ställs på verksamheten och på de båtar som flyttas dit.

Vidare vill förvaltningen poängtera att det inte räcker med att enbart ”båtuppläggningsmark i centrala och andra attraktiva områden” saneras. Vattendirektivet är införlivat i svensk lagstiftning genom miljöbalken. Enligt vattendirektivet ska alla så kallade vattenförekomster statusklassificeras och tillskrivas en miljökvalitetsnorm. Miljökvalitetsnormer finns beslutade för alla vattenförekomster. En miljökvalitetsnorm för vatten beskriver den kvalitet en vattenförekomst ska ha nått vid en viss tidpunkt. Huvudregeln är att alla vattenförekomster ska uppnå det som inom vattenförvaltning kallas god status. Därav bör all strandnära båtuppläggningsmark varifrån det finns risk för spridning av miljögifter över tid saneras eller på annat sätt åtgärdas för att minska spridningen av miljögifter till vattenförekomsterna. Formuleringen ”sane- ring av båtuppläggningsmark i centrala och andra attraktiva områden i enlighet med det ansvar [...] som följer av miljöbalken” i åtgärd 1 bör således ändras, till exempel- vis ”sane- ring av båtuppläggningsmark **varifrån det finns risk för spridning av miljö- gifter över tid** i enlighet med det ansvar [...] som följer av miljöbalken”.

Stadsbyggnadsnämnden

Stadsbyggnadsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 12 maj 2022 att överlämna kontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Särskilt uttalande gjordes av Joakim Larsson m.fl. (M), Björn Ljung (L), Cecilia Obermüller (MP), Erik Sarfors (C) och Mikael Valier (KD), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av Jan Valeskog m.fl. (S) och Sara Stenudd m.fl. (V), *bilaga 1*.

Ersättaryttrande gjordes av Jessica Smaaland (Fi) som instämde i särskilt utta- lande från Jan Valeskog m.fl. (S) och Sara Stenudd m.fl. (V).

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande daterat den 2 maj 2022 har i huvud- sak följande lydelse.

Stadsbyggnadskontoret anser att strategin i huvudsak utgör ett bra stöd för stadens långsiktiga planering. Fritidsbåtlivet bidrar med viktiga värden till Stockholm som vat- tennära stad. Småbåtshamnar bildar mötesplatser utmed Stockholms blågröna prome- nadstråk och bidrar till att koppla samman stadsdelar i linje med översiktsplanen. Till- sammans med Kajstrategi för Stockholms stad samt Handlingsplan för nya bad förtyd-

ligas målbilden för stadens arbete att fortsätta att utveckla tillgängliga vattenrum och livskraftiga vattenmiljöer.

För att uppnå de tre övergripande målen i Stockholm stads strategi för fritidsbåtlivet ingår en åtgärdsplan på 15 punkter där nämnder med ansvar att genomföra respektive åtgärd anges. Stadsbyggnadskontoret berörs av tre åtgärder; *långsiktig planeringsbild för utbyggnaden av fler småbåtshamnar, förslag till nya gästhamnar och enklare bryggplatser* samt *pågående markanvändning får stöd i nya detaljplaner*.

Stadsbyggnadsnämnden ska enligt åtgärdsplanen bidra till att en *långsiktig planeringsbild för utbyggnaden av fler småbåtshamnar* tas fram till 2023, samt att ett *förslag till nya gästhamnar och enklare bryggplatser* finns under 2022.

Stadsbyggnadskontoret ser fram emot fortsatt samverkan där nya småbåtshamnar samspelar med den långsiktiga stadsutvecklingspotentialen för bebyggelse och offentlig miljö. Tillsammans med kajer och badplatser bidrar småbåtshamnar med stadsvärden utmed Stockholms vattennära miljöer och rekreativa stråk. Möjligheten att uppläggningsområden eller hamnar ges fler funktioner sommartid eller omlokaliseras inom staden eller till grannkommuner finns. Inom kontorets strategiska planering kan en utvärdering av goda lägen för ett växande fritidsbåtliv göras.

Stadsbyggnadsnämnden ska enligt åtgärdsplanen samverka med idrottsnämnden, trafiknämnden och stadsdelsnämnder så att *pågående markanvändning får stöd i nya detaljplaner*. Åtgärden förväntas vara genomförd 2023. Av remissunderlaget framgår att ett trettiotal platser har identifierats där aktuell markanvändning inte överensstämmer med detaljplanen. En betydande del av båtklubbarna har sin verksamhet helt eller delvis på parkmark. För båtklubbarna försvårar detta för investeringar. Det innebär även att tillfart ibland sker via parkvägar och att bilar parkeras otillåtet.

Stadsbyggnadskontoret delar uppfattningen att såväl båtverksamheten som den offentliga miljön gynnas av att hamnområden är ändamålsenligt reglerade. Tidplanen för att ta fram detaljplaner bör dock ses över. Det är även viktigt att förtydliga vem som förväntas stå som planbeställare och finansiera planarbetet.

Stadsbyggnadskontoret anser att det helhetsgrepp, långsiktiga stadsutvecklingspotential, som lyfts i strategin riskerar att motverkas genom att skyndsamt ta fram detaljplaner respektive förslag på nya gästhamnar. Åtgärdsplanen bör anpassas så att en helhetsbild för markanvändning kommer först. Då kan fritidsbåtlivet utvecklas med stöd i nya detaljplaner på långsiktigt goda lägen.

Trafikkontoret

Trafikkontorets kontorsyttrande daterat den 20 april 2022 har i huvudsak följande lydelse.

Kontoret välkomnar en strategi som klargör fritidsbåtlivets plats i Stockholms framtida stadsutveckling. Nedan följer en genomgång av trafikkontorets synpunkter på de tre åtgärdsförslag som berör trafiknämnden:

Åtgärdsförslag 2: Göra en översyn av tillfartsvägar och parkeringsplatser vid båtområden.

Kontoret är väl införstådd i problematiken med trafik i anslutning till vissa båtområden. Båtklubbarna är, av naturliga skäl, placerade så nära vattnet som möjligt. Många båtklubbar har dessutom varit etablerade på samma plats i många decennier - när trafikflödena såg helt annorlunda ut. Tillgång till tillfartsvägar och parkeringsplatser har troligtvis därför inte varit den främsta lokaliseringsfaktorn för båtklubbar. Detta har fått som följd att många gång- och cykelbanor används för transporter till och från båtområdena. Olovlig parkering i anslutning till båtområden är också vanligt förekommande - särskilt under sommarhalvåret. Kontoret har förståelse för båtklubbarnas situation men framhåller att det är viktigt att stadens attraktiva vistelseplatser ska vara tillgängliga och trygga för alla. Därför välkomnar kontoret att en översyn av båtklubbarnas angöring och parkeringsmöjligheter genomförs.

Åtgärdsförslag 5: Göra en översyn av båtuppläggning på parkmark och ändra detaljplanerna så att dessa överensstämmer med markanvändningen.

Trafikkontoret var involverad i arbetet med inventeringen av mark och bryggor som idrottsförvaltningen genomförde 2019. Frågan är mycket komplicerad – inte minst sett till regleringen av markanvändningen. Många båtklubbar är, helt eller delvis, upplåtna på parkmark med arrenden. All användning av parkmark, som strider mot vad detaljplanen föreskriver, omfattas emellertid av ordningslagen och ska därmed regleras med polistillstånd. Dessutom kan själva båtuppläggningsplanerna på parkmark vara planstridigt. Detaljplanen styr i mångt och mycket vilken upplåtelseform som är möjlig på en plats. Många båtområden har dock varit etablerade på samma plats i många decennier samtidigt som nya detaljplaner vunnit laga kraft under årens gång. Det innebär att arrenden för vissa båtklubbar kan ha ingåtts under helt andra rättsliga förhållanden än vad som är möjligt idag. För båtklubbarna innebär ändrade planbestämmelser en stor osäkerhet och svårighet med att kunna prognostisera klubbarnas framtid och vilka investeringar som behövs för att kunna bedriva verksamheten vidare. Kontoret ser därför positivt på att en översyn av stadens båtuppläggningsplatser på parkmark genomförs så att förutsättningarna för båtklubbarna klargörs samtidigt som markanvändningen sker enligt gällande lagstiftning.

Åtgärdsförslag 7: Föra dialog med båtklubbar och varvsföreningar om vilka områden som lämpar sig för alternativ användning sommartid.

Även om trafikkontoret inte har den yttersta kontakten med båtklubbar och varvsföreningar ser kontoret positivt på möjligheten att optimera och använda marken för annat än båtuppläggning under sommartid. Det är viktigt för kontoret att stadens attraktiva vistelsemiljöer kan nyttjas under hela året och av så många som möjligt. Detta förslag är sammankopplat med Åtgärdsförslag 5, vilket innebär att det är viktigt att framhålla att denna möjlighet kan vara avhängigt av hur områdena är detaljplanelagda och upplåtna.

Bromma stadsdelsnämnd

Bromma stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 2 juni 2022 att överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Särskilt uttalande gjordes av Johan Paccamonti m.fl. (M), Hanna Wistrand (L), Svante Thorell (MP) och Johan Duvdal (C), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av Johan Heinonen m.fl. (S), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av Ismo Pato (SD), *bilaga 1*.

Ersätтарыttrande gjordes av Mario Moya (KD) som instämde i särskilt uttalande från Johan Paccamonti m.fl. (M), Hanna Wistrand (L), Svante Thorell (MP) och Johan Duvdal (C).

Bromma stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 9 maj 2022 har i huvudsak följande lydelse.

Bromma stadsdelsförvaltning är i grunden positiv till förslaget om en strategi för båtlivet i Stockholm. Däremot beklagar förvaltningen att man inte har haft möjlighet att ingå i den referensgrupp som har getts möjlighet att bidra med synpunkter då Bromma har en lång kustlinje och förvaltningen har ett stort intresse samt erfarenhet i denna typ av frågor.

Det aktualiseras frågor i förslaget som Bromma stadsdelsförvaltning tidigare har påtalat till exploateringskontoret, bland annat vikten av att man öppnar upp åtkomsten till strandlinjen för allmänheten. Förslag på alternativa båtuppläggningsplatser vintertid har också aktualiserats genom stadsdelsförvaltningen.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 25 maj 2022 att godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Särskilt uttalande gjordes av Daniel Carlstedt m.fl. (S) och Hassan Jama m.fl. (V), *bilaga 1*.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 11 maj 2022 har i huvudsak följande lydelse.

Övergripande

Förvaltningen välkomnar strategins åtgärder som enligt stadens miljöprogram 2020-2023 och i enlighet med EU:s vattendirektiv strävar mot att uppnå god ekologisk och kemisk status. Strategin har ambitionen att följa upp utfasning av miljögifter och microplaster, värnar känsliga vattenmiljöer samt främjar användningen av miljövänliga båtalternativ.

Förvaltningen föreslår stickprovskontroller av vatten där båtar läggs i eller tas upp ur vattnet för att säkerställa att inte farliga båtskrovsfärger används.

Tillfartsvägar för båtclubbar

Förvaltningen är positiv till att frågan om tillfartsvägar lyfts. I dagsläget kör båtägare, övriga besökare, kranbilsförare och hantverkare till båtclubbarna på smala parkvägar där sådan trafik inte är tillåten enligt terrängkörningsförordningen.

Det uppstår ofta konflikter mellan cyklist, gående och de som kör till båtclubbarna vilket kan leda till risk för olyckor. I takt med att gamla bostadsområden förtätas blir det fler besökare till naturreservat och stränder vilket kan medföra mer trafik på parkvägarna.

För att möjliggöra en körbar väg för större fordon som kranbilar kan det finnas behov av trädfällning. Många båtclubbar ligger i eller vid naturreservat där naturreservatsföreskrifter inte tillåter trädfällning eller kräver dispens.

Jämställdhet

Ur ett socio-ekonomiskt jämställdhetsperspektiv ser förvaltningen positivt på att strategin ämnar skapa fler offentliga båthamnar för stockholmarna. Förvaltningen välkomnar även att staden värnar om god vattenkvalitén för badsugna stockholmare och besökare i Stockholm genom att följa upp utfasningen av oönskade kemikalier från båtar.

Förvaltningen välkomnar även åtgärder där dialog med berörda båtclubbar ska öka tillgängligheten till attraktiva strand- och parkområden för allmänheten. Strategin förespråkar båtpooler. Likt bilpooler ger det möjligheten för fler att använda båt samt kan långsiktigt skapa en mindre efterfrågan av båtplatser i hamnar och vid bryggor.

Farsta stadsdelsnämnd

Farsta stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 24 maj 2022 att överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Särskilt uttalande gjordes av Kjell Backman m.fl. (S) och Marre Mayr m.fl. (V), *bilaga 1*.

Farsta stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 31 mars 2022 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen är positiv till föreslagen strategi för fritidsbåtlivet och anser att mål och åtgärder sammantaget är relevanta. Mycket har hänt sedan 2014 då nuvarande policy antogs. Exempelvis har stadens befolkning vuxit, konkurrensen om stadens mark har ökat och det är ett större fokus på miljöfrågor.

I Farsta stadsdelsområde finns Marieborgs båtklubb med brygga i Magelungen och Hökarängens båtklubb vid Drevviken. Dessa klubbar har bara små båtar, företrädesvis roddbåtar, och förefaller inte riktigt ingå i Stockholms fritidsbåtliv så som förslaget är utformat. Klubbarna har markupplåtelseavtal med trafikkontoret och som skäl för detta anges att båtuppläggningsytan är på parkmark. Det skulle vara enklare om det rådde enhetlighet och att en nämnd samverkade med och hade ansvar för alla stadens båtklubbar. En åtgärd i strategin borde därför vara att skapa enhetlighet kring samtliga båtklubbar.

Föreslagna åtgärder för att uppnå de tre prioriterade målen är bra. Förvaltningen kommenterar nedan ett par av dem.

Under det första målet, *Skapa förutsättningar för fler småbåtshamnar, gästhamnar och daghamnar samt verka för långsiktighet för båtklubbar vad gäller ekonomi och arrenden*, vill förvaltningen betona vikten av åtgärden att göra en översyn av tillfartsvägar och parkeringsplatser vid båtområden. Dessa stökar till det vid båtklubbar. Problemet är förmodligen störst vid strandstråk i innerstaden men biltrafik och parkering på parkvägar förekommer även vid Farstas båtklubbar vilket förvaltningen har svårt att åtgärda. Det är också tråkigt att båtägare och andra får använda vissa uppläggningsytor som parkeringsplatser sommartid. Marken skulle kunna användas till andra aktiviteter under större delen av året.

Under mål två, *Använda uppläggningsmarken mer effektivt*, föreslås en översyn av båtuppläggning på parkmark och ändring av detaljplanerna så att dessa överensstämmer med markanvändningen. Förvaltningen är tveksam till att minska andelen parkmark i staden. Generellt bör befintlig parkmark behållas och utvecklas som grönyta istället för att befästas som uppläggningsplats.

I förslaget nämns att kartor över mark, bryggor och byggnader som hör till båtclubbarna finns i stadens kartprogram dpMap. Det hade varit intressant att studera dessa kartor men tyvärr har de ännu inte infogats i programmet.

Det är bra att det inte planeras för nya båtuppläggningsplatser på stadens mark. Tvärtom borde ett antal uppläggningsplatser flyttas från attraktiva platser då de inverkar negativt på allmänhetens vistelse och tillgång till strandområden. Om vinterförvaring kan effektiviseras eller flyttas till annan plats skulle markområdena exempelvis kunna omvandlas till grönytor som stärker den biologiska mångfalden. De skulle också kunna användas till olika aktiviteter sommartid.

Av åtgärderna som föreslås är stadsdelsnämnderna bara delaktiga i en och det är åtgärden *Föra dialog med berörda båtclubbar om hur båtområden kan öppnas upp för att öka tillgängligheten till attraktiva strand- och parkområden*. Övriga nämnder är idrottsnämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden. Eftersom det är trafiknämnden som har avtal med Farstas båtclubbar bör även denna nämnd stå med som ansvarig för åtgärden, eller ännu hellre att ansvar för avtalen samlas till en och samma nämnd.

I Farsta stadsdelsområde har vi bekymmer med att allt fler båtägare olovligen har sina båtar vid stränderna utanför båtclubbarnas bryggor. Staden borde på något sätt underlätta för dessa båtägare att göra rätt. I strategin saknar förvaltningen åtgärdsförslag för att komma till rätta med problemet.

Hägersten-Älvsjös stadsdelsnämnd

Hägersten-Älvsjös stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 28 april 2022 att godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Särskilt uttalande gjordes av Henrik Åkerlund (SD), *bilaga 1*.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 28 mars 2022 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsdelsförvaltningen är positiv till de åtgärder som omfattar förvaltningens uppdrag och område. Förvaltningen kan bistå med att kartlägga var inom stadsdelsområdet det finns båtupplag på parkmark. Däremot behöver idrottsförvaltningen själv ta ansvar för att driva en detaljplaneändring på marken, efter samråd med exploateringskontoret och stadsbyggnadskontoret.

Det är inte tillåtet att köra motorfordon på parkvägar, därför är det bra att se över vilka tillfartsvägar till båtupplag som idag sker på parkmark. Stadsdelsförvaltningen vill framföra att även denna översyn kan leda till behov av planändringar.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 24 maj 2022 att godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Särskilt uttalande gjordes av Lisa Carlsson m.fl. (S), *bilaga 1*.

Ersätтарыttrande gjordes av Angelo Tapia (Fi), *bilaga 1*.

Hässelby-Vällingbys stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 19 april 2022 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen är positiv till remissförslagets mål och åtgärdsförslag under förutsättning att detta genomförs i enlighet med stadens beslutade planeringsinriktningar. I Översiktsplan för Stockholms stad anges att stadens vattenrum, kanaler, sjöar och vattendrag ska värnas och tillgängliggöras. På lämpliga platser ska förutsättningar för större aktivitet i och omkring vattnet utvecklas.

Förvaltningen anser att en eventuell utveckling av stränderna med ett utökat antal båtplatser och hamnanläggningar måste ske i samklang med behovet av att värna strandskyddet. Syftet med strandskyddet är att långsiktigt trygga förutsättningarna för allemansrättslig tillgång till strandområden och att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten. Strandskyddsområden utgör en viktig del av den gröna infrastrukturen och bidrar med en rad ekosystemtjänster som exempelvis rekreation, biologisk mångfald och vattenrening. Tillgängliggörandet av stadens stränder och sjöar är särskilt viktigt i en tät stadsmiljö som Stockholm.

Kungsholmens stadsdelsnämnd

Kungsholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 9 juni 2022 att godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Särskilt uttalande gjordes av Max Almflod (SD), *bilaga 1*.

Kungsholmens stadsdelsförvaltnings kontorsyttrande daterat den 21 april 2022 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen är positiv till den nya strategin för stadens fritidsbåtliv. Båtar och båtsport är en viktig del av många stockholmars vardagsliv. Det är värdefullt som fritidsaktivitet, för rekreation, naturupplevelser och även för gemenskap i klubbarna. Men båtlivet är också en betydelsefull del av stadsbilden som uppskattas även av många

som inte har en båt. Strategin kan bidra till en effektiv samverkan mellan berörda förvaltningar i fritidsbåtfrågor.

Genom att se till att båtlivets intressen finns med i stadsplaneringsprocessen och i tidiga planeringsskedan kan fritidsbåtlivet positivt bidra till den växande staden och fler stockholmare få tillgång till båtplatser där det byggs nya bostäder. En utmaning för den växande storstaden är dock konkurrensen om mark, då det finns många värden och olika livsmiljöer som staden ska ta hänsyn till i stadsplaneringen. Förvaltningen anser att det behövs mer stöd i hur staden ska prioritera kring eventuella målkonflikter som kan uppkomma. Staden har exempelvis tagit fram mål om att utveckla möjligheterna till bad, men att kombinera badmöjligheter och båthamnar i närheten av varandra är svårt på grund av säkerhetsskäl.

Förvaltningen håller med om att det i anslutning till vissa båtområden saknas tillfartsvägar och parkeringsplatser, vilket gör att bilar körs på parkvägar och parkeras otillåtet. Detta skapar otrygghet för gående och andra som vill använda parken. Det är därför viktigt att denna aspekt tas om hand vid planeringen av nya båtområden samt vid befintliga. Förvaltningen välkomnar därför den åtgärd i strategin, som innebär att idrottsförvaltningen och trafikkontoret tillsammans med stadsdelsförvaltningarna ska genomföra en översyn av tillfartsvägar och parkeringsplatser vid båtområden.

I strategin framgår att ett trettital båtklubbar idag har sin verksamhet helt eller delvis på parkmark, vilken stadsdelsförvaltningarna ansvarar för. En förklaring är att många båtklubbar är mycket gamla och har haft sin verksamhet på samma plats i alla år. Under åren har detaljplaner ändrats och mark som klassats som båtmark har ändrats till parkmark. Det betyder också att användningen av stadens mark i flera av dessa områden inte följer detaljplanen. Förvaltningen håller med om denna problematik som i vissa fall innebär att parkmark görs otillgänglig för allmänheten. På Kungsholmen finns flertalet båtklubbar och båtuppläggningsplatser. Det är viktigt att allmänheten får tillgång till strandpromenader och att de som inte har båt får uppleva vattenkontakt. I vissa fall upplevs båtuppläggningsplatserna, exempelvis på Stora Essingen och västra Kungsholmen, som barriärer som försämrar tillgängligheten för allmänheten. Förvaltningen anser därför att det är viktigt att denna fråga ses över i staden i stort, för att klargöra vilken typ av mark båtklubbarna använder för sin verksamhet och om det finns behov av detaljplaneändring eller i vissa fall att båtuppläggningsplatser på parkmark flyttas till andra platser.

De uppläggningsområden och hamnar för fritidsbåtar som ligger i anslutning till stränder, parker och promenadvägar tillför även viktiga värden och för allmänheten innebär det både trygghet och ett nöje med de aktiviteter som följer med båtlivet. I strategin framgår att staden kan inleda en dialog med berörda båtklubbar om hur områdena kan öppnas upp ytterligare i syfte att öka tillgängligheten för allmänheten i dessa områden. Förvaltningen ser positivt på detta som också är i linje med stadens ambitioner att öka tillgängligheten till stadens vatten. Förvaltningen ser också positivt på att i större grad använda båtuppläggningsmark för andra aktiviteter under sommarmånaderna när de står i stort sett oanvända, vilket även lyfts i strategin. Några av uppläggningsområdena används redan idag för husvagnsparkering och café- och restaurang-

verksamhet genom tillfällig upplåtelse sommartid, men det finns fler områden som skulle kunna vara aktuella för denna typ av verksamheter.

Den mark som under lång tid har nyttjats som båtuppläggningsplats är idag förorenad av giftiga ämnen från båtottenfärger. Om denna mark ska användas som allmän platsmark, och exempelvis göras tillgänglig som parkmark, måste den saneras. Detta är kostsamt och båtklubbarna har i de flesta fall inte de ekonomiska möjligheterna att göra detta, vilket lyfts i strategin. Förvaltningen vill därför framhålla vikten av att staden tar fram en långsiktig plan för sanering av båtuppläggningsmark i enlighet med det ansvar som följer av miljöbalken.

Norrmalms stadsdelsnämnd

Norrmalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 24 maj 2022 att godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Särskilt uttalande gjordes av Karin Norman (V), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av Julian Kroon (SD), *bilaga 1*.

Norrmalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 20 april 2022 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen är positiv till den nya strategin för stadens fritidsbåtliv. Båtar och båtsport är en viktig del av många stockholmares vardagsliv. Det är värdefullt som fritidsaktivitet, för rekreation, naturupplevelser och även för gemenskap i klubbarna. Men båtlivet är också en betydelsefull del av stadsbilden som uppskattas även av många som inte har en båt. Strategin kan bidra till en effektiv samverkan mellan berörda förvaltningar i fritidsbåtfrågor.

Genom att se till att båtlivets intressen finns med i stadsplaneringsprocessen och i tidiga planeringsskeden kan fritidsbåtlivet positivt bidra till den växande staden och fler stockholmare få tillgång till båtplatser där det byggs nya bostäder. En utmaning för den växande storstaden är dock konkurrensen om mark, då det finns många värden och olika livsmiljöer som staden ska ta hänsyn till i stadsplaneringen. Förvaltningen anser att det behövs mer stöd i hur staden ska prioritera kring eventuella målkonflikter som kan uppkomma. Staden har exempelvis tagit fram mål om att utveckla möjligheterna till bad, men att kombinera badmöjligheter och båthamnar i närheten av varandra är svårt på grund av säkerhetsskäl men även miljöskäl.

Förvaltningen håller med om att det i anslutning till vissa båtområden saknas tillfartsvägar och parkeringsplatser, vilket gör att bilar körs på parkvägar och parkeras otillåtet. Detta skapar otrygghet för gående och andra som vill använda parken. Det är därför viktigt att denna aspekt tas om hand vid planeringen av nya båtområden samt

vid befintliga. Förvaltningen välkomnar därför den åtgärd i strategin, som innebär att idrottsförvaltningen och trafikkontoret tillsammans med stadsdelsförvaltningarna ska genomföra en översyn av tillfartsvägar och parkeringsplatser vid båtområden.

I strategin framgår att ett trettital båtklubbar idag har sin verksamhet helt eller delvis på parkmark, vilken stadsdelsförvaltningarna ansvarar för. En förklaring är att många båtklubbar är mycket gamla och har haft sin verksamhet på samma plats i alla år. Under åren har detaljplaner ändrats och mark som klassats som båtmark har ändrats till parkmark. Det betyder också att användningen av stadens mark i flera av dessa områden inte följer detaljplanen. Förvaltningen håller med om denna problematik som i vissa fall innebär att parkmark görs otillgänglig för allmänheten. Det är viktigt att allmänheten får tillgång till strandpromenader och att de som inte har båt får uppleva vattenkontakt. Ett exempel på detta är Bellevueparken, som inte är detaljplanerad vilket gör att varken park- eller båtmark är reglerad i plan. Förvaltningen efterfrågar därför att Bellevueparken detaljplanläggs. Förvaltningen anser även att det är viktigt att denna fråga ses över i staden i stort, för att klargöra vilken typ av mark båtklubbarna använder för sin verksamhet och om det finns behov av detaljplaneändring eller i vissa fall att båtuppläggningsplatser på parkmark flyttas till andra platser.

De uppläggningsområden och hamnar för fritidsbåtar som ligger i anslutning till stränder, parker och promenadvägar tillför även viktiga värden och för allmänheten innebär det både trygghet och ett nöje med de aktiviteter som följer med båtlivet. I strategin framgår att staden kan inleda en dialog med berörda båtklubbar om hur områdena kan öppnas upp ytterligare i syfte att öka tillgängligheten för allmänheten i dessa områden. Förvaltningen ser positivt på detta som också är i linje med stadens ambitioner att öka tillgängligheten till stadens vatten. Förvaltningen ser också positivt på att i större grad använda båtuppläggningsmark för andra aktiviteter under sommar- månaderna när de står i stort sett oanvända, vilket även lyfts i strategin. Några av uppläggningsområdena används redan idag för husvagnsparkering och café- och restaurangverksamhet genom tillfällig upplåtelse sommartid, men det finns fler områden som skulle kunna vara aktuella för denna typ av verksamheter.

Den mark som under lång tid har nyttjats som båtuppläggningsplats är idag förorenad av giftiga ämnen från båtottenfärger. Om denna mark ska användas som allmän platsmark, och exempelvis göras tillgänglig som parkmark, måste den saneras. Detta är kostsamt och båtklubbarna har i de flesta fall inte de ekonomiska möjligheterna att göra detta, vilket lyfts i strategin. Förvaltningen vill därför framhålla vikten av att staden tar fram en långsiktig plan för sanering av båtuppläggningsmark i enlighet med det ansvar som följer av miljöbalken.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd

Skarpnäcks stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 24 maj 2022 att överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Skarpnäcks stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 26 april 2022 har i huvudsak följande lydelse.

Det finns inga befintliga hamnanläggningar eller båtklubbar för motorbåtar inom Skarpnäcks stadsdelsområde. Flertalet av de sjöar som helt eller delvis är belägna inom stadsdelsområdet – Flatensjön samt delar av Ältasjön och Drevviken – tillhör Flatens naturreservat, där det är förbjudet att framföra motorbåt. Utöver detta finns en liten del av Sicklasjön inom stadsdelsområdet, vid Lilla Sickla, men detta område uppfyller inte kravet på tillgänglighet för tyngre transporter. Förvaltningen bedömer därför att det inte finns några platser inom stadsdelsområdet där det skulle vara aktuellt att anlägga nya båtklubbar eller hamnanläggningar.

Det är inte heller aktuellt med frågor gällande båtklubbars ekonomi och arrenden, upplägningsmark med mera. Mot denna bakgrund har förvaltningen inga synpunkter på eller erinran mot förslaget.

Skärholmens stadsdelsnämnd

Skärholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 19 maj 2022 att godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Särskilt uttalande gjordes av Salar Rashid m.fl. (S) och Shamsa Ali Hassan m.fl. (V), *bilaga 1*.

Ersätтарыttrande gjordes av Sara Soumah (Fi) som instämde i särskilt uttalande från Salar Rashid m.fl. (S) och Shamsa Ali Hassan m.fl. (V).

Skärholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 30 mars 2022 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ser positivt på att målen med fritidsbåtlivet tydliggörs och att en sådan strategi tar hänsyn till både miljömässiga aspekter och andra hållbarhetsfrågor.

Inom stadsdelsnämndsområdet finns det fyra småbåtshamnar som listas nedan från norr till söder:

- **Båtklubben Lyran** Båtklubben Lyran (bklyran.se). Småbåtshamn och uppläggning i begränsad omfattning. Inga tillfartsvägar för bil eller parkeringsplatser. Såväl småbåtshamn som båtupplägningsplats saknar planstöd. Utifrån för-

valtningens observationer sker båtuppläggnin g på parkmark. Allmänheten kan passera båtklubben även om strandstigen är dragen ovanför området.

- **Sätra varv** Småbåtshamn och båtuppläggningsplats. Goda tillfartsvägar med bil och goda förutsättningar för parkering. Småbåtshamn och uppläggningsplats har planstöd. Sättravarv utgör egen fastighet som ligger under idrottsförvaltningens rådighet. Med anledning av Förbifart Stockholms arbetsområde på varvsområdet har en mindre del av Varpaängen inom Sättraskogens naturreservat upplåtits som båtuppläggningsplats utan planstöd. Ytan kommer återställas till ängsmark när Förbifarten avetablerar sin verksamhet på varvsområdet.

- **Fiskarfjärdens båtklubb.** Småbåtshamn. Goda tillfartsvägar med bil med begränsade parkeringsmöjligheter. Småbåtshamnen har planstöd men den begränsade parkeringsytan saknar det.

- **Johannesdals båtklubb.** Småbåtshamn och båtuppläggnin g i begränsad omfattning. Området har inga tillfartsvägar för bil eller parkeringsplatser. Småbåtshamn saknar planstöd. Båtuppläggningsplats saknar planstöd men sker på parkmark.

Förvaltningen är positiv till översyn av aktuella detaljplaner för att reglera markanvändningen i anslutning till båtklubbar men har inte inom ram resurser för att bekosta ändring av detaljplanerna.

Strandlinjen längs Skärholmens stadsdelsnämndsområde har ett högt rekreativt värde för både närboende och besökare. Möjligheten till promenad från Vinterviken hela vägen till Johannesdals Gård lyfts ofta i dialog med medborgare som en viktig rekreations- och motionsmöjlighet (se bild 1). Förvaltningen anser att det är av vikt att de föreslagna åtgärderna som syftar till att främja och utveckla fritidsbåtlivet beaktar detta viktiga rekreationsstråk och noga inkluderar trygghets- och tillgänglighetsperspektiven för att garantera att en bredd av grupper besöker och levandegör strandlinjen.

Bild 1. Strandpromenad Skärholmens stadsdelsnämndsområde.

- Sammanhängande strandpromenad
- - Möjlig komplettering av strandpromenad

Södermalms stadsdelsnämnd

Södermalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 25 maj 2022 att överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Särskilt uttalande gjordes av Anders Göransson m.fl. (S) och Frida Nehrfor Hultén m.fl. (V), *bilaga 1*.

Södermalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 19 april 2022 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsdelsförvaltningen anser att det är positivt att staden tar fram en strategi för fritidsbåtlivet som bland annat kan bidra till att klargöra stadens mål med fritidsbåtlivet och tydliggöra ansvarsfördelningen kring dessa frågor inom staden.

Förvaltningen anser att de förslag till åtgärder som anges i förslaget, för vilka stadsdelsnämnderna har ett utpekat delansvar att genomföra, är relevanta och angelägna att genomföra. Beträffande åtgärden som innebär översyn av tillfartsvägar och parkeringsplatser vid båtområden anser förvaltningen åtgärden som angelägen. Detta då förvaltningen uppmärksammat att parkering idag sker på vissa parkytor där båtuppläggning sker vintertid.

Vidare har förvaltningen uppmärksammat att bilar framförs på gångvägar i anslutning till båtklubbar vilket innebär risk för gångtrafikanter och cyklister.

Förvaltningen anser att det är positivt att strategin föreslår ändring av detaljplanerna så att dessa överensstämmer med markanvändningen, detta för att bland annat tydliggöra ansvaret kring skötseln av aktuella ytor. Förvaltningen vill i detta sammanhang framföra vikten av att inte fler ytor på parkmark inom Södermalms stadsdelsområde används för båtuppläggning. Enligt förvaltningen är det angeläget att det finns tillgång till parkytor för en bredare användning hos en växande befolkning.

I förslaget anges åtgärden att dialog ska föras med berörda båtklubbar om hur båtområden kan öppnas upp för att öka tillgängligheten till attraktiva strand- och parkområden. Förvaltningen anser att denna möjlighet är mycket intressant och angelägen att undersöka. I Parkplan Södermalm, som stadsdelsnämnden beslutade om hösten 2019, anges denna åtgärd som ett utvecklingsområde. Denna åtgärd ligger även i linje med stadens ambition att förbättra allmänhetens tillgång till vatten och strandområden.

Förvaltningen anser att åtgärden som innebär att dialog ska föras med de stora varvsföreningarna om hur uppläggningsområden kan utvecklas för en effektivare båtförvaring är angelägen att genomföra. I Parkplan Södermalm anges att möjligheten att ta bort båtuppläggningsplatser längs med Årstaviken bör utredas. Genom att tillämpa en mer effektiv båtförvaring skulle detta på sikt kunna genomföras och därigenom frigöra ytor för andra ändamål än båtuppläggning.

Förvaltningen anser det som mycket positivt att strategin syftar till att minska fritidsbåtarnas negativa konsekvenser för miljön i form av bland annat utsläpp av skadliga ämnen. Detta ligger enligt förvaltningen bland annat i linje med arbetet med att ta fram de lokala åtgärdsprogrammen för god vattenstatus, exempelvis för Årstaviken.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Östermalms stadsdelsnämnd

Östermalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 31 maj 2022 att godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämna det som sitt yttrande.

Särskilt uttalande gjordes av Anders Lindman (SD), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av Birgit Marklund Beijer m.fl. (S) och Jaime Barrios m.fl. (V), *bilaga 1*.

Östermalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 21 april 2022 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen är positiv till den nya strategin för stadens fritidsbåtliv. Båtar och båtsport är en viktig del av många stockholmares vardagsliv. Det är värdefullt som fritidsaktivitet, för rekreation, naturupplevelser och även för gemenskap i klubbarna. Men båtlivet är också en betydelsefull del av stadsbilden som uppskattas även av många som inte har en båt. Strategin kan bidra till en effektiv samverkan mellan berörda förvaltningar i fritidsbåtfrågor.

Genom att se till att båtlivets intressen finns med i stadsplaneringsprocessen och i tidiga planeringsskedan kan fritidsbåtlivet positivt bidra till den växande staden och fler stockholmare få tillgång till båtplatser där det byggs nya bostäder. En utmaning för den växande storstaden är dock konkurrensen om mark, då det finns många värden och olika livsmiljöer som staden ska ta hänsyn till i stadsplaneringen. Förvaltningen anser att det behövs mer stöd i hur staden ska prioritera kring eventuella målkonflikter som kan uppkomma. Staden har exempelvis tagit fram mål om att utveckla möjligheterna till bad, men att kombinera badmöjligheter och båthamnar i närheten av varandra är svårt på grund av säkerhetsskäl.

Inom Östermalms stadsdelsområde finns det en båtklubb på Hundudden på Djurgården som delvis bedriver sin verksamhet på parkmark, vilken stadsdelsförvaltningen ansvarar för. Det finns även en båtklubb i Ekhagen vars verksamhet gränsar till parkmark. Förvaltningen håller med om att det i anslutning till vissa båtområden i staden saknas tillfartsvägar och parkeringsplatser, vilket gör att bilar körs på parkvägar och parkeras otillåtet. Detta skapar otrygghet för gående och andra som vill använda parken. Det är därför viktigt att denna aspekt tas om hand vid planeringen av nya båtområden samt vid befintliga. Förvaltningen välkomnar därför den åtgärd i strategin, som innebär att idrottsförvaltningen och trafikkontoret tillsammans med stadsdelsförvaltningarna ska genomföra en översyn av tillfartsvägar och parkeringsplatser vid båtområden.

I strategin framgår att ett trettital båtklubbar idag har sin verksamhet helt eller delvis på parkmark, vilken stadsdelsförvaltningarna ansvarar för. En förklaring är att

många båtklubbar är mycket gamla och har haft sin verksamhet på samma plats i alla år. Under åren har detaljplaner ändrats och mark som klassats som båtmark har ändrats till parkmark. Det betyder också att användningen av stadens mark i flera av dessa områden inte följer detaljplanen. Förvaltningen håller med om denna problematik som i vissa fall innebär att parkmark görs otillgänglig för allmänheten. Det är viktigt att allmänheten får tillgång till strandpromenader och att de som inte har båt får uppleva vattenkontakt. Förvaltningen anser att det är viktigt att denna fråga ses över i staden i stort, för att klargöra vilken typ av mark båtklubbarna använder för sin verksamhet och om det finns behov av detaljplaneändring eller i vissa fall att båtuppläggningsplatser på parkmark flyttas till andra platser.

De uppläggningsområden och hamnar för fritidsbåtar som ligger i anslutning till stränder, parker och promenadvägar tillför även viktiga värden och för allmänheten innebär det både trygghet och ett nöje med de aktiviteter som följer med båtlivet. I strategin framgår att staden kan inleda en dialog med berörda båtklubbar om hur områdena kan öppnas upp ytterligare i syfte att öka tillgängligheten för allmänheten i dessa områden. Förvaltningen ser positivt på detta som också är i linje med stadens ambitioner att öka tillgängligheten till stadens vatten. Förvaltningen ser också positivt på att i större grad använda båtuppläggningsmark för andra aktiviteter under sommar-månaderna när de står i stort sett oanvända, vilket även lyfts i strategin. Några av uppläggningsområdena används redan idag för husvagnsparkering och café- och restaurangverksamhet genom tillfällig upplåtelse sommartid, men det finns fler områden som skulle kunna vara aktuella för denna typ av verksamheter.

Den mark som under lång tid har nyttjats som båtuppläggningsplats är idag förorenad av giftiga ämnen från båtbottnfärger. Om denna mark ska användas som allmän platsmark, och exempelvis göras tillgänglig som parkmark, måste den saneras. Detta är kostsamt och båtklubbarna har i de flesta fall inte de ekonomiska möjligheterna att göra detta, vilket lyfts i strategin. Förvaltningen vill därför framhålla vikten av att staden tar fram en långsiktig plan för sanering av båtuppläggningsmark i enlighet med det ansvar som följer av miljöbalken.

Stockholms Hamn AB

Stockholms Hamn AB:s remissvar daterat den 25 maj 2022 har i huvudsak följande lydelse.

Stockholms Hamnar arbetar för att göra Stockholm till en levande och modern sjöfartsstad för invånare, näringsliv och besökare. I uppdraget ingår att främja sjöfarten, säkra regionens varuförsörjning för att därigenom främja regionens utveckling och hållbara tillväxt samt att bidra till regionens besöksnäring.

Stockholms Hamnar, nedan kallat Bolaget, har beretts möjlighet att yttra sig över Stockholm stads strategi för fritidsbåtlivet. Stadens ambitioner är att fortsatt stödja och bidra till att utveckla fritidsbåtlivet och syftet med strategin är att klargöra stadens mål med fritidsbåtlivet och bidra till att fri-

tidsbåtlivet finns med i utvecklingen av staden på ett hållbart och miljöanpassat sätt. Strategin ska vara ett stöd i den långsiktiga planeringen för nämnder och styrelser vars uppdrag på olika sätt kan påverka förutsättningarna för båtlivet.

Stockholms Hamnar noterar följande angående stadens strategi för fritidsbåtlivet: Verksamheten vid Bolagets innerstadskajer är bred och har en stor inverkan på hur centrala Stockholm upplevs av stockholmare, besökare och näringslivet. Bolaget förvaltar flertalet av Stockholms attraktiva innerstadskajer och har till uppgift att disponera kajplatser, underhålla kajerna och tillhandahålla service som el, färskvatten och avfallshantering till fartygen. Det ligger inte inom Bolagets ansvarsområde att tillhandahålla kajplatser för fritidsbåtar.

I det dagliga arbetet med stadens utveckling är det angeläget att göra avvägningar mellan olika intressen och att det finns tydlig ansvarsfördelning inom staden. Bolaget ställer sig därmed positivt till att strategin nämner samverkan samt en tydlig gränsdragning och ansvarsfördelning som avgörande för båtlivets utveckling i Stockholm.

Fritidsbåtar och båtklubbar är en uppskattad del av stadslivet och det finns ett ökande småbåtsintresse där många vill uppleva Stockholm från vattnet. Båtar och båtsport är en viktig del av stockholmarnas vardagsliv och bidrar till rekreation, aktiviteter och naturupplevelser. Bolaget uppfattar denna strategi som ett värdefullt tillskott i stadens arbete med detta område.

Det ökade småbåtsintresset är i grunden positivt, men Bolaget vill samtidigt lyfta en mål- och intressekonflikt som kan uppstå mellan mindre fritidsbåtar, lite större privatbåtar och den kommersiella sjöfarten. Bolaget anser att det är av största vikt att ta hänsyn till sjösäkerheten, rådande trafiksituationer på vattnet och nödvändigt manöverutrymme för den kommersiella båttrafiken. Därmed bör en viss distans hållas mellan kajer för kommersiell båttrafik och fritidsbåtar.

Under den intensiva båtsäsongen i juli och början av augusti är det ofta brist på gästplatser i Stockholm och Bolaget ser positivt på förslaget att i större omfattning använda båtklubbar för gästplatser. Bolaget ställer sig även positivt till åtgärden i strategin som berör att föreslå platser eller modeller som gör det möjligt för fler aktörer att etablera båtpooler.

Bolaget nämns i strategin som delansvarig för strategins åtgärd att; Ta fram en långsiktig planering för utbyggnaden av fler bryggplatser, daghamnar och småbåtshamnar. Med anledning av det vill Bolaget betona att Bolagets ansvar för fritidsbåtar är mycket marginellt.

Bolaget saknar dock i strategin den pågående utvecklingen av kajområdet på Norr Mälarstrand. En plats där Bolaget inom Kv Stuvaren upplåter yta till en privat kommersiell aktör att bevara och utveckla småbåtshamn, bensinstation, sjömack, restaurang och en mindre gästhamn i höjd med Kungsholmstorg. Denna plats medger därmed en ny småbåtshamn med cirka 80 gästplatser utanför dagens marina. Tillskapandet av denna gästhamn i Stockholms innerstad ser Bolaget som ett viktigt tillskott för att bidra till uppfyllandet av det i strategin övergripande målet, att skapa förutsättningar för fler småbåtshamnar, gästhamnar och daghamnar.

Skrotning av båtar som ligger otillåtet eller är övergivna, samt skrotning av motorer innebär stora kostnader för Bolaget. Även olovligt förtöjda båtar tar mycket resurser. Inom detta område önskar Bolaget en än större samordning inom staden, då detta belastar flertalet förvaltningar, men även privatpersoner, samt är viktigt ur miljösynpunkt.

Detta ärende har inte behandlats av Stockholms Hamnars styrelse.

Stockholm Vatten och Avfall AB

Stockholm Vatten och Avfall AB:s remissvar daterat den 16 maj 2022 har i huvudsak följande lydelse.

Stockholm Vatten och Avfall (SVOA) har fått möjlighet att lämna synpunkter på remissen av Stockholm stads strategi för fritidsbåtlivet, SSAB 2022/333. Detta förslag till fritidsbåtlivsstrategi är en reviderad version av den policy som kommunfullmäktige antog i april 2014. Detta reviderade förslag är framtaget av Idrottsförvaltningen, och har bland annat tagit fasta på några viktiga åtgärder som ska stödja och främja ett miljömässigt hållbart fritidsbåtliv. Strategin ska vara ett stöd i den långsiktiga planeringen för nämnder och styrelser vars uppdrag på olika sätt kan påverka förutsättningarna för båtlivet. Det handlar också om att skapa förutsättningar för fler småbåtshamnar, gästhamnar och daghamnar, samt att kunna använda uppläggningsmarken mer effektivt.

SVOA instämmer med Idrottsförvaltningens förslag till åtgärder beträffande att utveckla ett miljömässigt och hållbart fritidsbåtliv. Dessa förslag till åtgärder är:

- Följa upp utfasningen av biocider på båtar med hemmahamn i Mälaren.
- Ta fram en långsiktig plan för sanering av båtuppläggningsmark i centrala och andra attraktiva områden i enlighet med det ansvar för förorenade områden som följer av miljöbalken.
- Kartlägga vilka småbåtshamnar som ligger i känsliga områden och ge förslag till åtgärder.
- Utredda behovet av ytterligare båttvättar i Stockholms vatten.
- Följa utvecklingen av eldrivna fritidsbåtar och utreda behovet av laddningsstationer, särskilt kopplat till framtida båtpooler.
- Planera för ytterligare minst två toatömningsstationer samt skapa tydlighet i vem som ansvarar för att stationerna är i drift.
- Underlätta skrotning av båtar och motorer genom att samverka inom staden samt med regionala och nationella myndigheter.

Det är viktigt att säkerställa en bra kvalitet på råvattnet till SVOA:s dricksvattenverk, och därför är det av särskilt stor vikt att åtgärder vidtas som innebär en förbättrad vattenkvalitet i just Mälaren och dess tillrinnande vatten. Sannolikt kan denna strategi bidra till detta, genom att exempelvis medverka till att användningen av oönskade och förbjudna båtbottnfärger som verkar genom kemisk bekämpning minimeras.

Det kan också tilläggas att det i 10 § i skyddsföreskrifterna för Östra Mälarens vattenskyddsområde föreskrivs att ”Hantering av rengöringsmedel, t.ex. avfettningsmedel eller liknande i samband med rengöring av fordon, båtar etc., får inte ske om det kan medföra risk för vattenförorening”. Detta gäller i både primär och sekundär skyddszon, vilket innebär att även hanteringen på land inräknas i föreskriftens avgränsning.

Nyligen har ju också ett förslag till ny kajstrategi för Stockholms stad varit ute på remiss, med Trafikkontoret och Stockholms Hamn AB som primära avsändare. Eventuella gemensamma beröringspunkter mellan kajstrategin och båtlivsstrategin bör också analyseras och beskrivas.

I övrigt ställer sig SVOA positiv till fritidsbåtlivsstrategin och har inga ytterligare synpunkter.

Region Stockholms tillväxt- och regionplanenämnd

Region Stockholms tillväxt- och regionplanenämnd beslutade vid sitt sammanträde den 24 maj 2022 att regiondirektörens tjänsteutlåtande utgör Region Stockholms yttrande.

Regionledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 2 maj 2022 har i huvudsak följande lydelse.

Region Stockholm ser positivt på Stockholms stads strategi för fritidsbåtslivet då en utveckling av ett miljömässigt och hållbart fritidsbåtsliv är en angelägen regional fråga. Region Stockholm anser att de övergripande målen ligger i linje med RUF 2050, som pekar på behovet av en sammanhängande grönstruktur och robust vattenmiljö.

Region Stockholm anser att det regionala och mellankommunala perspektivet med fördel kan utvecklas och förtydligas i strategin. Fritidsbåtslivet i Stockholmsregionen, såväl i Mälaren som skärgården, rör sig över de administrativa gränserna. De funktionella sambanden över kommun- och länsgränser ställer krav på mellankommunal samverkan och samordning. Det regionala och mellankommunala perspektivet kan utvecklas och tydliggöras i såväl strategins målformuleringar, som åtgärdsformuleringar, för att tydligare visa på Stockholm stads lokala fritidsbåtslivs samband med såväl angränsande kommuner som fritidsbåtslivet i Stockholmsregionen som helhet.

Region Stockholm anser också att strategin kan utvecklas med ett utförligare resonemang om vad ett hållbart båtliv är genom att till exempel lyfta in fler aspekter av hållbarhet. Exempelvis ett jämställdhets- och jämlikhetsperspektiv - finns det fler åtgärder för hur fritidsbåtslivet kan bli mer tillgängligt för fler målgrupper, än idag? Andra frågor som också skulle kunna lyftas är hur fler ekosystemtjänster och resiliens kan främjas genom olika åtgärder och hur en utveckling av andra fossilfria drivmedel än el, exempelvis vätgas och HVO, kan komma till stånd.

Saltsjön-Mälarens Båtförbund

Saltsjön-Mälarens Båtförbunds yttrande daterat den 8 maj 2022 har i huvudsak följande lydelse.

Saltsjön-Mälarens Båtförbund (SMBF), lämnar denna dag våra synpunkter på Stockholms stads förslag till strategi för fritidsbåtlivet, som tagits fram på ett förtjänstfullt sätt av Karin Ernlund, Idrottsborgarråd.

Förslaget är utlagt på remiss och SMBF är en av remissinstanserna.

SMBF konstaterar att förslaget i sin helhet är ambitiöst utförd. Vi anser att ett antal slutsatser rörande fritidsbåtsverksamheten kan ligga till grund, för att genomföra angelägena åtgärder från stadens sida utan onödigt dröjsmål.

SMBF väljer att följa utredningens ”**kapitelindelningar**” för våra kommentarer.

Remissunderlaget har inledningsvis tydligt framhållit, att ”**Båtlivet är viktigt för stadens attraktionskraft**” och att det stora intresset för fritidsbåtliv i staden skapar liv och rörelse samt ger utmärkta förutsättningar för rekreation och friluftsliv, för såväl stockholmare som ett stort antal besökande från när och fjärran.

SMBF vill framhålla den stora sysselsättningsmässiga och ekonomiska betydelse som fritidsbåtlivet också innebär, till exempel ett stort antal arbetstillfällen för varvs- och underhållspersonal samt olika båtillbehörsföretag jämte besöks- och restaurangnäringen.

Dessa aspekter saknas i förslaget, och kan gärna framhållas tydligare. De företag och arbetstillfällen det handlar om är inte enbart aktuella i stadens yttre förorter eller i grannkommunerna, utan i hög grad också kopplade till båtuppläggnings-platser inom staden.

SMBF anser att det bör finnas goda utvecklingsmöjligheter för fler anställningar och näringsverksamheter, om staden i nära samverkan med dessa företag och båtlivets organisationer planerar utnyttjandet av staden upplåten mark på ett offensivt sätt.

Utredaren betonar ”Samverkan med båtklubbar”.

Bra är även att förslaget ser möjligheterna till ”plats för fler småbåtshamnar, gästhamnar och daghamnar”.

Staden upplåter för närvarande ca 31 hektar mark till fritidsbåtlivet som drygt 60 båtklubbar/varvsföreningar disponerar. Förslaget uppskattar att antalet fritidsbåtar torde uppgå till ca 8 500 inom de olika båtclubbarna och varvsföreningarna.

Det kanske stämmer, men SMBF anser dock att antalet fritidsbåtar i Storstockholmsområdet är betydligt fler. I förslaget till strategi anges en uppskattad siffra om drygt 40 000 fritidsbåtar i Storstockholmsområdet.

Betänk att många båtägare inte är medlemmar i någon båtklubb. Dessa båtägare förvarar sin fritidsbåt – stor eller liten på egen mark/vatten. Hur ska staden få kontakt med dessa rörande exempelvis miljöfrågor/miljötillsyn mm? Att ha biocidfritt båtskrov, är kanske inte en självklarhet för en del av dessa, trots att de använder, för sin framfart, samma vatten som båtclubbsmedlemmarna gör.

Oaktat den betydande markupplåtning som staden har, är köerna långa för den stockholmare som vill skaffa sig en båt. Att dessutom hitta någon plats att förtöja vid och att kunna förvara sin båt över vintern, är hart när omöjligt för nya båtägare. Detta leder ofta till att en båtägare som bor till exempel i Bromma, kan tvingas att gå med i båtklubb söder om staden, vilket leder till onödigt långa resor, ofta med bil.

SMBF ser gärna att staden ser över sitt markinnehav och låter berörda förvaltningar komma med förslag, så att fritidsbåtlivet får ytterligare tillgång till lämplig mark och fler båtplatser. Fler bryggor vid redan befintliga båtklubbar är en annan möjlighet att få nya båtägare att komma ut på sjön.

Remissmaterialet påpekar särskilt under rubriken **"Gästhamnar"** på den stora brist som råder i Stockholm på gästhamnsplatser.

Stockholm är ett mycket attraktivt besöksmål för fritidsbåtar som kommer från olika delar av regionen, och även från andra länder. Således kommer besökare från inte enbart Sverige, utan i hög grad från våra grannländer. Dessa besökande – oftast familjer, är från sina hemländer, ganska vana vid att gästhamnar har ett antal viktiga faciliteter såsom, tvätt- och duschmöjlighet, sjömack och toatömningsmöjlighet. Under vistelsen i Stockholm spenderar även dessa besökare ganska mycket pengar på olika aktiviteter.

I Stockholm finns tyvärr bara några få gästhamnar med ett mycket begränsat antal gästplatser och tillika begränsat serviceutbud. Staden måste mer aktivt arbeta för att fler gästhamnar tillkommer genom att upplåta mark/vatten till rimliga arrendavgifter.

För de fritidsbåtsägare som väljer att ta med sin båt på trailer, är möjligheterna till smidig sjösättning i Stockholmsområdet nästan obefintliga! Enligt utredaren finns två allmänna ramper!

Båtklubbar har ibland sjösättningsramper, men dessa kan vara svåra att få tillträde till, eftersom de är till för båtklubbens medlemmar. Oftast ligger sjösättningsramperna dessutom på ett stängslat område.

Kanske dags för staden att inleda subventionerat samarbete med några centralt belägna båtklubbar/varvsföreningar, för att icke klubbmedlemmar ska få tillgång till ett antal lämpligt belägna ramper.

Ett annat viktigt problem som utredaren tar upp under flera rubriker, är bristen på uppläggningsområden vintertid. Ganska stora ytor behöves för att lägga upp fritidsbåtar.

I grannländerna och ofta i länderna runt medelhavet, finns så kallad ställuppläggning eller hyllplan för förvaring. Nya affärsmöjligheter skulle kunna tillkomma som ett komplement till traditionell båtuppläggning för framför allt små båtar.

SMBF kontaktas ganska ofta av båtklubbar, som fått besked om att deras vinteruppläggningsplats ska omvandlas helt eller delvis till parkmark eller till annat ändamål. Om så sker blir konsekvensen kanske den att båtplatsen i vatten blir kvar under säsongen. Då båten ska läggas upp för vinterförvaring, kommer detta att ske på annan plats, kanske i någon förort. Varje sådan omorganisation, innebär att fler båtägare kan tvingas använda bil eller allmänna kommunikationer för att komma till vinteruppläggningsplatsen.

Den sociala samvaron i båtklubben som ofta har sin grund i underhållet av båtar vintertid, kan också gå förlorad.

Det finns en uttalad oro bland våra båtklubbar/varvsföreningar att denna situation kommer att bli vanligare, inte minst för att det tydliggörs i remiss-underlaget som ett förslag till alternativt markutnyttjande.

”Använda uppläggningsmarken mer effektivt

SMBF ser positivt på att förslaget så tydligt poängterar bättre utnyttjande av upplåten mark och att detta sker i samverkan med båtlivet. Inte minst under den tid som fritidsbåtarna inte är upplagda på stadens mark, bör i många fall alternativt utnyttjande av uppläggningsmarken stimuleras. För berörd båtklubb, borde detta till och med kunna innebära reducerad arrendeavgift.

Under rubriken **”Dela Båt”** diskuteras i remissunderlaget, om till exempel samägande av båt kan medföra att färre förtöjningsplatser respektive uppläggningsplatser, kan komma att behövas i framtiden.

SMBF är tveksam till om detta är en framkomlig väg. Att dela bil har hittills inte blivit den stora succé som förväntades, trots att det är mindre risk för komplikationer att dela bil än båt. Båtens skick kan betyda liv eller död på sjön. Det finns ju dessutom ingen obligatorisk kontrollbesiktning i fritidsbåtvärlden.

Vi vill i detta sammanhang nämna att uthyrningsverksamhet av mindre fritids-båtar har blivit populärt de senaste åren.

”Ett miljömässigt hållbart fritidsbåtliv”

Under den rubriken, redogör utredaren ingående för fritidsbåtars samlade påverkan på Sveriges kustmiljöer och kustekosystem.

SMBF har under en följd av år varit en engagerad miljöförespråkare. Vi genomför årligen uppskattade miljökonferenser med våra ansluta båtklubbar och varvsföreningar.

Tyvärr, har SMBF och staden hittills inte kunnat enas om vilka rimliga åtgärder som behövs för att skydda våra känsliga vattenmiljöer. Stadens miljöprogram är påtagligt mer långtgående än vad till exempel Miljömålsberedningen kommit fram till.

SMBF och Svenska Båtonionen, den nationella båtorganisationen i Sverige, tar mycket aktiv del i det förebyggande miljöarbetet och kommer att ytterligare satsa resurser på att sprida miljömedvetenhet till båtclubbarna och deras medlemmar.

Att fasa ut biocidfärger och i synnerhet TBT-färg från båtskrov är givetvis mycket angeläget. Men, detta måste ske på ett praktiskt rimligt sätt, med beaktande av gällande lagstiftning och miljöföreskrifter. Att få en båtbottnen helt biocidfri är i de flesta fall mycket kostsamt för båtägaren och inte heller utan miljöproblem i sig.

Den miljökartläggning av stadens mark som är upplåten till båtklubbar/varvsföreningar, är mycket angelägen, men har skapat viss oro hos våra medlemmar.

SMBF är kritisk till att båtclubbarna ska svara för kostnader för markundersökning och för eventuell marksanering.

Det finns i allmänhet ingen ekonomisk möjlighet, för en ideell och allmännyttig förening, att själv genomföra markundersökning jämte marksanering. Dessutom har

eventuell kontaminering skett under lång tid, och då med färger m.m, som varit lagligen tillåtna.

Det är bra att förslaget påtalar nödvändigheten med att **”Värna känsliga miljöer”**.

SMBF har sponsrat utläggning av bojar, som förtöjts på ett miljövänligt sätt. Vi ser gärna att staden upplåter vattenområden, där sådana bojar kan läggas ut. Därigenom skyddas känsliga bottnar från att skadas av ankare som river upp växtlighet, vilket ofta sker vid traditionell ankring.

Ljusgenomsläppliga pontoner och bryggor på stolpar gynnar vattenfaunan och är bättre än skuggande pontoner. I takt med att gamla flytbryggor/pontoner utfasas bör staden överväga andra miljövänligare alternativ, där så är praktiskt och ekonomiskt möjligt.

”Fler båttvättar” föreslås.

SMBF:s erfarenhet av dessa, är att utnyttjandet av de fåtaliga båttvättarna är begränsat. Dels på grund av att det är ganska dyrt att tvätta sin båt. De flesta båtar behöver också tvättas minst ett par tre gånger under säsongen, det vill säga då beväxning sker. Dels att båttvättar fungerar ganska dåligt på större fritidsbåtar och framför allt på segelbåtar.

Vi vet tyvärr inte hur remissunderlaget kan påstå att båttvätt är ”en enkel och effektiv metod. SMBF:s samlade erfarenhet pekar på att båttvätt kan fungera hyggligt, men ändå inte perfekt, för små /medelstora motorbåtar, med ganska släta skrov. Omhändertagandet av tvättvattnet/färgflagor på ett miljömässigt sätt är också ett problem i sig.

”Miljövänlig teknik för motordrivna båtar ”

Förslaget pekar även på en ny trend i båtlivet, nämligen att eldrift av fritidsbåtar håller på att utvecklas. Behovet av laddstationer kommer att öka påtagligt, när kostnaden för installation av elmotordrift blir betydligt lägre än idag. SMBF tror dock att det kommer att dröja längre tid innan eldrift blir tillgänglig för gemene man, tillika båtägare, än vad som gäller för elbilsdrift. Betänk även att en fritidsbåt har mycket längre livslängd än en bil.

För diesel- och bensindrivna båtar är det viktigt att få tillgång till alternativa och miljövänliga bränslen som är fossilfria. Vid många sjömackar är det idag svårt – eller omöjligt att kunna tanka exempelvis HVO-diesel eller alkylatbensin. Från SMBF skulle vi gärna se att staden i dialog med branschen, kunde medverka till att öka tillgången till alternativa och fossilfria bränslen.

”Toatömningsstationer” är vad många båtägare hoppades skulle bli en reell verklighet, när totalförbudet för fritidsbåtar att tömma ut toalettavfall infördes för ett antal år sedan. Även flera av våra grannländer har liknande förbud.

Tyvärr har de flesta toatömningsanläggningar, som dessutom är glest utplacerade i våra vatten, inte påtagligt motsvarat förväntningarna och behovet. Gles utplacering medför kanske lång gångtid och samtidigt finns en oro för att tömningsstationen inte fungerar. Att titta på appen Hamnkartan, ger sällan säkert besked. Den här situationen, medför tyvärr ofta att båtoans tank inte kan tömmas på ett tillfredsställande sätt.

SMBF ser gärna att staden tar tag i den här aktuella frågan och möjliggör att fler praktiskt fungerande toatömningsstationer utplaceras och att de även underhålls tillfredsställande. Gärna vid slussarna till Mälaren och naturligtvis vid gästhamnarna. Fler toaletter på land minskar behovet av att använda toalett ombord. Staden bör även aktivt medverka till att toaletter kan uppföras på platser där fritidsbåtar ofta uppehåller sig.

Slutligen tar förslaget till strategi upp den som vi tycker viktiga frågan om ”**skrotning av båtar och motorer.**”

De flesta av drygt 250 till SMBF anslutna båtklubbar, har upplevt och upplever, en snårig byråkrati, för att omhänderta övergivna båtar av allehanda slag på den mark som arrenderas av staden.

Vi ser gärna att staden på olika sätt hjälper sina arrendatorer – båtclubbarna och i förekommande fall varvsföreningarna, med att kunna omhänderta övergivna båtar och motorer.

Kan staden även få lagstiftaren att förenkla hanteringen av övergivna båtar, skulle mycket vinnas för alla berörda parter.

Skrotningspremien utges bara till den som är båtägare. Ofta går det inte att spåra den rätte ägaren och då får båtclubben svara för skrotning mm kostnader. Det är en uppenbar risk att en eller annan båt, riskerar att bli vrak i vattnet på någon undanskydd plats.

Uttjänta jollar, kanoter och mindre båtar bör kunna lämnas till stadens återvinningsstationer utan kostnad.

SMBF vill med detta remissyttrande gärna framhålla betydelsen av att staden tagit initiativ till denna strategi för fritidsbåtlivet.

Som ovan framgår, kommer ett antal förvaltningar att behöva engagera sig aktivt, för att inom rimlig tid seriöst kunna genomföra olika förslag till fritidsbåtlivets fromma. Från SMBF välkomnar vi en dialog så att frågor kan lösas på ett konstruktivt och effektivt sätt framöver.

Svenska Båtunionen

Svenska Båtunionen ställer sig bakom Saltsjön-Mälarens Båtförbunds yttrande.

Reservationer m.m.

Exploateringsnämnden

Särskilt uttalande gjordes av Johan Nilsson m.fl. (M), Peter Backlund (L), Hampus Rubaszkin (MP) och Susanne Wicklund (C) enligt följande.

Fritidsbåtlivet bidrar med viktiga värden till Stockholm som vattennära stad och båtlivet är en betydelsefull del av stadsbilden som uppskattas av många, även av de som inte har båt. Vi ser därför positivt på att staden tar fram en strategi för fritidsbåtlivet. En stor utmaning för den växande staden är konkurrens om marken och de många olika värden och livsmiljöer som stadsplaneringen behöver ta hänsyn till. Ett av åtgärdsförslagen i strategin syftar till att göra en översyn av båtuppläggningsplatser på parkmark och ändra detaljplanerna så att dessa stämmer överens med markanvändningen. Åtgärden förväntas vara genomförd 2023.

Vi vill framhålla att tidplanen behöver ses över samt att en översyn av båtuppläggningsmark behöver baseras på en helhetsbild för markanvändning. För att åtgärden ska vara genomförbar är det vidare viktigt att förtydliga vem som ska vara planbeställare och finansiera ett sådant arbete.

Särskilt uttalande gjordes av Emilia Bjuggren m.fl. (S) och Clara Lindblom m.fl. (V) enligt följande.

Stockholm är byggt på öar i mötet mellan Östersjön och Mälaren. Båtlivet har därför i århundraden präglat Stockholm. Det strategiska läget har historiskt varit en grund för Stockholms ekonomiska utveckling och det var med båt man tog sig mellan malarna. Även om båtlivet har förändrats är läget vid vattnet fortfarande av stort värde för staden och stockholmarna. Våra vatten trafikeras av alltifrån kryssningsfartyg och godsfartyg till fritidsbåtar, bastuflostrar och kajaker. Längs vattnen har vi några av våra viktigaste rekreationsstråk med långa sammanhängande strandpromenader. På sommaren fylls stränder, klippor och bryggor med badande stockholmare och besökare. Det är viktigt att staden tar tillvara och utvecklar tillgången till Stockholms unika vattenkontakt. Vi välkomnar därför förslaget till strategi för fritidsbåtlivet.

I strategin kan vi läsa att fritidsbåtarna uppskattas som en del av stadsbilden även för dem som inte har en båt. Det står också att fritidsbåtlivet skapar fina mötesplatser och aktiviteter i vattenrummet och längs med stränderna. Vi delar delvis denna bild, men menar att mer kan göras för att tillgängliggöra både båtliv och bryggor för stockholmarna.

Relativt få stockholmare har trots allt tillgång till en egen båt. Idag är småbåtshamnar i många fall otillgängliga för allmänheten, samtidigt som de tar värdefulla platser i anspråk. Bryggor spärras inte sällan av med gallergrindar, stängsel och taggtråd. För den majoritet av stockholmarna som inte äger någon båt är värdet av sådana bryggor begränsat. Vi vill därför se en skärpning av strategins åtgärd om att föra dialog med

berörda båtklubbar om hur båtområden kan öppnas upp för att öka tillgängligheten till attraktiva strand- och parkområden. Det kan handla om att öppna upp bryggor för allmänheten, att öppna upp låsta grönytor eller att öppna upp klubbstugor för caféer. Att äga en båt bör inte vara en exklusiv biljett för att få vistas på vissa av stadens ytor. Utvecklingen med båtpooler är i det här avseendet glädjande. Att kunna hyra olika sorters båtar, alltifrån några timmar till veckovis, är en utveckling som kan möjliggöra för fler att ta del av fritidsbåtlivet utan att själv äga en båt.

Vi välkomnar det övergripande målet om att skapa förutsättningar för fler småbåtshamnar, gästhamnar och daghamnar. Det är positivt och viktigt att många båtbyggare driftas av föreningar som håller kostnader nere och möjliggör för fler oavsett ekonomi att kunna ha båt.

Det är dock viktigt att nya hamnar inrättas på ändamålsenliga platser. Utgångspunkten måste vara att öka stockholmarnas tillgång till vattennära rekreation. Ibland kan det handla om att anlägga en ny badplats, att utveckla ett vattennära parkområde eller att anlägga en ny småbåtshamn. Nya hamnar ska anläggas på platser och sätt som öppnar upp snarare än hindrar vattennära rekreation för stockholmarna. Att bara ha som mål att öka antalet hamnar kan vara ett alltför trubbigt mål. På varje ny plats måste olika värden vägas mot varandra.

För att öppna upp befintliga båtuppläggningsplatser och båthamnar behöver mark saneras. Stockholms stad har enligt länsstyrelsen 48 förorenade områden med den högsta riskklassen som innebär störst risk för människors hälsa och miljö. En stor del av dessa är båtuppläggningsplatser (30 av 48 områden). De allra giftigaste platserna i staden är alltså oftast båtuppläggningsplatser. Staden måste ta fram en tidplan och finansieringsplan för sanering av dessa.

I strategin saknas det också resonemang om hur nya fritidsbåtshamnar och båtuppläggningsplatser ska tillskapas utan att marken och sedimenten blir förorenade. Det måste ställas krav på verksamheten och på de båtar som flyttas dit.

Användningen av giftiga båtbottnfärger måste minska. Under förra mandatperioden inleddes ett viktigt arbete med tillsyn av båtklubbar med inriktning på minskad användning av skadliga båtbottnfärger. Majoriteten har dock tagit bort finansieringen för detta arbete. Vi menar att arbetet behöver fortsätta och att miljö- och hälsoskyddsnämnden ska vara pådrivande för att fasa ut skadliga båtbottnfärger, något som också måste ske på nationell nivå och i samverkan med branschen. Stockholms stad bör också främja tillkomsten av fler båtbottnvättar.

Miljöförvaltningen har sedan år 2016 drivit ett projekt där metallhalter på båtskroven mättes. Projektet utvecklades tyvärr år 2020. Under projektet framkom att mätningarna utgjorde ett mycket bra stöd för båtklubbarna, både för att bibehålla engagemang hos sina medlemmar och för att kunna prioritera vilka båtskrov som behövde saneras först. Staden behöver bedriva ett förebyggande arbete med båtklubbarna utifrån lärdomarna från projektet.

Slutligen vill vi framföra att strategin behöver ha ett start- och slutdatum, precis som stadens andra strategier och handlingsplaner. Datumsatta strategier är viktiga för ansvarsutkrävandet och utgör en naturlig tidpunkt då det övergripande arbetet med strategin utvärderas. Ett slutdatum kan även sätta press på styrande majoriteter att ag-

era i frågorna. Detta saknas i strategin för fritidsbåtslivet och riskerar alltså att försvåra uppföljningen av målen i den.

Särskilt uttalande gjordes av Anders Edin (SD) enligt följande.

En strategi för fritidsbåtslivet i Stockholms stad har inkommit till nämnden syftande till att skapa förutsättningar för fler småbåtshamnar, effektiviteten för uppläggningsmarken samt skapa ett miljömässigt hållbart fritidsbåtliv.

Sverigedemokraterna instämmer i visionen om att fler ska göras delaktiga i fritidsbåtlivet. Stockholm är unikt med sin belägenhet i vattnet och närhet till skärgården, vilket är kvaliteter som bör förstärkas för att skapa en attraktiv stad.

Vi vill understryka vikten av att ökad kapacitet för småbåtshamnar, gästhamnar och daghamnar görs med stor hänsyn till den omkringliggande miljön. I stället för att omvandla populära gångstråk kan det i många fall vara mer fördelaktigt att förlänga bryggor till sjöss. På så sätt kan uppskattade platser behållas samtidigt som outnyttjad vattenyta används för att öka båtkapaciteten.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Särskilt uttalande gjordes av Felix Antman Debels m.fl. (S) och Deniz Butros m.fl. (V) enligt följande.

Se under exploateringsnämnden.

Stadsbyggnadsnämnden

Särskilt uttalande gjordes av Joakim Larsson m.fl. (M), Björn Ljung (L), Cecilia Obermüller (MP), Erik Sarfors (C) och Mikael Valier (KD) enligt följande.

Fritidsbåtlivet bidrar med viktiga värden till Stockholm som vattennära stad och båtlivet är en betydelsefull del av stadsbilden som uppskattas av många, även av de som inte har båt. Vi ser därför positivt på att staden tar fram en strategi för fritidsbåtlivet. En stor utmaning för den växande staden är konkurrens om marken och de många olika värden och livsmiljöer som stadsplaneringen behöver ta hänsyn till. Ett av åtgärdsförslagen i strategin syftar till att göra en översyn av båtuppläggningsplatser på parkmark och ändra detaljplanerna så att dessa stämmer överens med markanvändningen. Åtgärden förväntas vara genomförd 2023. Vi vill framhålla att tidplanen behöver ses över samt att en översyn av båtuppläggningsmark behöver baseras på en helhetsbild för markanvändning. För att åtgärden ska vara genomförbar är det vidare viktigt att förtydliga vem som ska vara planbeställare och finansiera ett sådant arbete.

Särskilt uttalande gjordes av Jan Valeskog m.fl. (S) och Sara Stenudd m.fl. (V) enligt följande.

Se under exploateringsnämnden.

Bromma stadsdelsnämnd

Särskilt uttalande gjordes av Johan Paccamonti m.fl. (M), Hanna Wistrand (L), Svante Thorell (MP) och Johan Duvdal (C) enligt följande.

Den grönbå majoriteten vill uttala följande utöver det som återfinns i förvaltningens underlag.

Båtklubbarnas kajer och bryggor är i regel låsta och oåtkomliga för icke-medlemmar. Skulle fler kajer och båtbyggor vara öppna eller delvis öppna för alla kan Stockholm stärka sin dragningskraft ytterligare. I uppföljningen av stadens strategi bör det ses över om tillgången till stadens vattenmiljöer kan öka genom att verka för att ha öppna eller delvis öppna småbåtshamnar där förutsättningar för detta finns. En möjlighet är att hantera det inom ramen för när avtal ses över. I arbetet ska hänsyn tas till båtclubbarnas intressen, risken för otrygghet och stölder samt eventuella merkostnader.

Särskilt uttalande gjordes av Johan Heinonen m.fl. (S) enligt följande.

Se under exploateringsnämnden.

Särskilt uttalande gjordes av Ismo Pato (SD) enligt följande.

En strategi för fritidsbåtlivet i Stockholms stad har inkommit till nämnden syftande till att skapa förutsättningar för fler småbåtshamnar, effektiviteten för uppläggningsmarken samt skapa ett miljömässigt hållbart fritidsbåtliv. Sverigedemokraterna instämmer i visionen om att fler ska göras delaktiga i fritidsbåtlivet.

Stockholm är unikt med sin belägenhet i vattnet och närhet till skärgården, vilket är kvaliteter som bör förstärkas för att skapa en attraktiv stad.

Vi vill understryka vikten av att ökad kapacitet för småbåtshamnar, gästhamnar och daghamnar görs med stor hänsyn till den omkringliggande miljön. I stället för att omvandla populära gångstråk kan det i många fall vara mer fördelaktigt att förlänga bryggor till sjöss. På så sätt kan uppskattade platser behållas samtidigt som outnyttjad vattenyta används för att

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Särskilt uttalande gjordes av Daniel Carlstedt m.fl. (S) och Hassan Jama enligt följande.

Se under exploateringsnämnden.

Farsta stadsdelsnämnd

Särskilt uttalande gjordes av Kjell Backman m.fl. (S) och Marre Mayr m.fl. (V) enligt följande.

Se under exploateringsnämnden.

Hägersten-Älvsjös stadsdelsnämnd

Särskilt uttalande gjordes av Henrik Åkerlund (SD) enligt följande.

Se under exploateringsnämnden.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd

Särskilt uttalande gjordes av Lisa Carlsson m.fl. (S) enligt följande.

Se under exploateringsnämnden.

Ersättarytrande gjordes av Angelo Tapia (Fi) enligt följande.

Feministiskt Initiativ anser att en strategin för fribåtslivet är viktigt och det är bra att samhället strävar efter fler båtpooler och mer eldrivna båtar.

Det är också viktigt att skapa förutsättningar som gör att de som väljer att köra båtar som bidrar till ökade utsläpp och miljöförstöring får betala för det.

Det vore bra om staden tillsammans med båtklubbarna såg till att de fast och rörliga avgifterna blev högre för de fossildrivna båtarna med stora utsläpp för att de ska kunna kompensera för de finansiella och reella kostnaderna staden står för.

Kungsholmens stadsdelsnämnd

Särskilt uttalande gjordes av Max Almflod (SD) enligt följande.

Se under exploateringsnämnden.

Norrmalms stadsdelsnämnd

Särskilt uttalande gjordes av Karin Norman (V) enligt följande.

Förvaltningen har skrivit ett bra och omfattande remissvar. Båtlivet är en viktig del av Stockholm med alla dess vattendrag. Det finns också flera båtklubbar med gamla anor. Det är angeläget att dessa stöds av staden.

I Brunnsvikens innersta delar nedanför Bellevueparken och nära Norrtäljevägen är det redan nu så många bryggor och båtplatser att vattenspegeln störs. Just där bör man undvika att skapa fler båtplatser.

I remissvaret skriver man att badmöjligheter och båthamnar i närheten av varandra är svårt på grund av säkerhetsskäl men även miljöskäl. Vi menar att det är angeläget att man försöker finna lösningar för att skapa och underhålla tillgängliga badplatser då de flesta stadsbor och besökare inte är båtägare.

Vi vill dock framför allt betona vikten av att gå varsamt fram med stränderna och inte uppföra nya byggnader i strandnära grönområden.

Särskilt uttalande gjordes av Julian Kroon (SD) enligt följande.

Se under exploateringsnämnden.

Skärholmens stadsdelsnämnd

Särskilt uttalande gjordes av Salar Rashid m.fl. (S) och Shamsa Ali Hassan m.fl. (V) enligt följande.

Det är viktigt att staden och skärholmen tar tillvara och utvecklar tillgången till Stockholms unika vattenkontakt. Vi välkomnar därför förslaget till strategi för fritidsbåtlivet.

Framför allt välkomnar vi förvaltningen synpunkter och tillägg – gällande utvecklingspotentialen hos våra fyra småbåtshamnar. Stockholm är byggt på öar i mötet mellan Östersjön och Mälaren. Båtlivet har därför i århundraden präglat Stockholm. Det strategiska läget har historiskt varit en grund för Stockholms ekonomiska utveckling och det var med båt man tog sig mellan malmarna. Även om båtlivet har förändrats är läget vid vattnet fortfarande av stort värde för staden och stockholmarna. Våra vatten trafikeras av alltifrån kryssningsfartyg och godsartyg till fritidsbåtar, bastuflostrar och kajaker. Längs vattnen har vi några av våra viktigaste rekreativstråk med långa sammanhängande strandpromenader. På sommaren fylls stränder, klippor och bryggor med badande stockholmare och besökare.

Södermalms stadsdelsnämnd

Särskilt uttalande gjordes av Anders Göransson m.fl. (S) och Frida Nehrfors Hultén (V) enligt följande.

Södermalm är omgivet av vatten och det är viktigt att ta tillvara den unika kontakten med vatten, vi välkomnar därför förslaget till Strategi för fritidsbåtlivet.

Vi kan i strategin läsa att fritidsbåtar uppskattas som en del av stadsbilden även för dem som inte har båt. Vi delar delvis denna bild, men menar också att mer kan göras för att tillgängliggöra både båtliv och bryggor för flera. Relativt få södermalmsbor och besökare har trots att tillgång till en egen båt. Båtpoolerna som nämns i strategin bör prioriteras, så att även den som inte äger en egen båt får möjlighet att hyra båt för kortare perioder.

Idag är flera av småbåtshamnarna på Södermalm otillgängliga för allmänheten, bryggor är avspärrade med gallergrindar och stängsel. Vi ser därför att det är positivt att förvaltningen lyfter dialogen med båtöreningarna om hur strandlinjen kan göras mer tillgänglig för alla.

Vi ser liksom förvaltningen att det inte finns plats för ytterligare hamnar på Södermalm och vi instämmer med att fler ytor av parkmark inte bör användas för båtuppläggning eller bilparkering. Vi ser positivt på framtida utredning om hur båtuppläggningsplatserna längs med Årstaviken kan effektiviseras och minskas.

Båtuppläggningsplatser är generellt väldigt förorenade och bör saneras för att säkra rent vatten, säker miljö för människor och djur samt möjliggöra fler badplatser. Strategin borde innefatta en tidsplan och finansiering för detta. I den fossilfria nära framtiden behöver även båtar elektrifieras och därför bör satsningen på laddstationer som nämns i strategin snabbt skalas upp så att stockholmare och besökare kan njuta av båtlivet.

Östermalms stadsdelsnämnd

Särskilt uttalande gjordes av Anders Lindman (SD) enligt följande.

Se under exploateringsnämnden.

Särskilt uttalande gjordes av Birgit Marklund Beijer m.fl. (S) och Jaime Barrios m.fl. (V) enligt följande.

Se under exploateringsnämnden.